

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO
ROKU

2018

SPIS TREŚCI TARTALOMJEGYZÉK

KRONIKA

- 2 Po co nam ta gazeta?
- 3 Sytuacja Polonii na Węgrzech
lepiej niż w innych krajach
- 4 2018 április 8. – parlamenti választás
- 5 8 kwietnia 2018 – wybory do Parlamentu
- 6 Święty Mikołaj w Budapeszcie
- 7 Podsumowanie roku
w instytucjach OSP
- 8 Polska Szkoła świętuje
na całych Węgrzech i w Budapeszcie
- 9 Polska Wigilia w Székesfehérvár
- 9 Polonijne spotkanie opłatkowe
w Budapeszcie
- 10 Rozśpiewane święta Bożego
Narodzenia uczniów SPK
- 11 Opłatek w Ambasadzie
- 11 Spotkanie wigilijne Seniorów
w Domu Polskim
- 12 Rozśpiewany i Adwent i Sylwester
w Újpeście
- 12 Świątecznie w chórze
- 13 Polski wieczór świąteczny
w Sajószentpéter
- 13 Polski wieczór w Nyíregyháza
- 14 Konrad Sutarski laureatem
Nagrody Narodowościowej
- 15 Kardynał Dziwisz laureatem
Nagrody Petőfi
- 16 Obchody Dnia Narodowości
w Békéscsabie
- 16 Pomnik Jana Pawła II
- 17 2017-es év krónikája Esztergomban
- 18 Dziwny jest ten świat,
magyarul a budapesti Arénában
- 19 Europa Środkowa rajem
dla startupów?
- 22 Wielki Order świętego Ottona
z Bambergu
- 23 PIBM żegna 2017 rok wystawą
o świętym Władysławie
- 23 2017 – rokiem św. Władysława

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 23 Az ismerten ismeretlen Bezprym herceg
- 24 O pisaniu felietonów

WYWIAD

- 20 Prawdziwa wolność
– wywiad z Jego Ekscelencją ks. abpem
Andrzejem Dzięgą, Metropolitą
szczecińsko-kamieńskim

CO BĘDZIE?

- 25 Polonijne wydarzenia w lutym

KRONIKA

KRÓNIKA

Po co nam ta gazeta?

Czy zastanawiali się kiedyś Państwo – po co nam „Polonia Węgierska”? Czy jest tylko dlatego, że być może, czy dlatego, że powinna, że musi? Ja osobiście sądzę, że być musi, bo ma do spełnienia bardzo ważną misję. Jej zadaniem jest maksymalnie skrupulatne, kronikarskie rejestrowanie wszystkiego, co wiąże się z życiem Polonii na Węgrzech, tak w Budapeszcie, jak i na prowincji.

Taka papierowa praca Jana Długosza może się na pierwszy rzut oka wydawać niepotrzebna w dobie internetu i telewizji, ale należy pamiętać, że większość informacji, z którymi spotykamy się w sieci, to informacje bieżące, które niejako same nas znajdują, a są często nie do odtworzenia w chwili, gdy trochę później my próbujemy je znaleźć.

Informacja i nasz dostęp do niej to oczywiście jedna strona medalu, druga to zachowanie śladu aktywnej obecności Polonii na Węgrzech dla przyszłych pokoleń, aby nie zmarnowało się 300 lat dziedzictwa Derenku, że o obowiązku publikowania w mediach informacji o zorganizowanych wydarzeniach, potrzebnej do rozliczenia różnych konkursów i projektów nie wspomnę.

Stąd, z całym przekonaniem twierdząc, że praca redaktora naczelnego miesięcznika Polonia Węgierska ma sens, że podjęłam się jej wiedząc, jakie zadania na mnie czekają i wiedząc, jakie cele chciałabym osiągnąć.

I skoro już wszystkim formalnościom stało się zadość i skoro przez najbliższe dwa lata będę przyjemność i zaszczyt (tak, nie pomyliłam się: zaszczyt) redagować naszą polonijną gazetę chciałabym trochę przybliżyć Państwu osobę nowo wybranego redaktora naczelnego.

Pochodzeniem warszawianką, chociaż urodzona w Białymstoku. Całkiem niedawno świętowała bardzo okrągłe urodziny. Matka dwójki udanych dzieci i od kilkudziesięciu lat szczęśliwa żona tego samego węgierskiego męża.

Edukację zawdzięcza wytrwałym i wyrozumiałym warszawskim pedagogom. Z wyróżnieniem ukończyła tysięczną szkołę-pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego, SP nr 148 im. Kołłątaja oraz, również z paskiem, klasę o profilu wiedzy o teatrze w XXIV LO im. Norwida – obie na warszawskiej Woli, dokąd nadal wytrwale jeździ „do polskiego domu”. Kolejnym krokiem była Filologia Węgierska na UW wzbogacona (niejednym) stypendium na ELTE, a ukończona pracą magisterską o węgierskim języku informatyki. „Poza gazetowymi” pasjami nowo wybranej redaktor naczelnej są frazeologia, filatelistyka, koty, coca-cola i ogród, a szczególnie róże. Bardzo lubi jeździć samochodem i na nartach. Nie znosi pływać. Przez lata uprawiała karate. Bardzo dużo mówi, wybornie słucha. Jej ulubionym kolorem jest żółty.

Jeżeli zaś chodzi o Polonię Węgierską i moje jej wyobrażenie to prawdopodobnie nie powiem nic nowego w stosunku, do tego, czego mogli Państwo doświadczyć przez ostatni rok.

Gazeta pozostanie przede wszystkim kroniką węgierskiej Polonii i nadal będzie otwarta na wszystkie informacje polonijne niezależnie od tego jak bardzo są „ważne”, skąd pochodzą i w jakim języku zostały nadesłane. Chciałabym ściślejszej współpracy z samorządami i instytucjami działającymi poza Budapesztem, co powinno zaowocować zwiększeniem proporcjonalnie ich obecności na łamach gazety.

Katarzyna Desbordes-Korcsev

Sytuacja Polonii na Węgrzech lepsza niż w innych krajach

W pierwszych dniach grudnia delegacja Senatu RP uczestniczyła w spotkaniu przewodniczących parlamentów Grupy Wyszehradzkiej zorganizowanym w Budapeszcie. Znaczną część programu wizyty na Węgrzech stanowiły sprawy polonijne.

1 grudnia marszałek Stanisław Karczewski wręczył Krzyż Oficerski Orderu Zasługi RP ministrowi Csabie Latorcaiemu, który przez ostatnie kilka lat, jako podsekretarz stanu w Ministerstwie Zasobów Ludzkich odpowiadał za problematykę mniejszości narodowych, a potem w Kancelarii Premiera, za sprawy społeczne i ochrony dziedzictwa i nawet po zmianie stanowiska pozostał ważnym wsparciem dla organizacji polonijnych.

„Jesteśmy szczególnie wdzięczni za wielkie zaangażowanie na rzecz Polaków żyjących na Węgrzech” – zaznaczono w laudacji – „Dzięki takim ludziom jak Csaba Latorcai wszyscy przekonujemy się w codziennym doświadczeniu, że przyjaźń polsko-węgierska to nie tylko pusty slogan, ale realna rzeczywistość.” Marszałek podziękował Latorcaiemu za tę pracę, ale też złożył podziękowania rządowi Węgier i samorządom węgierskim za wspieranie Polonii.

Jak ocenił, to właśnie w tym kraju Polacy są najlepiej traktowani.

2 grudnia delegacja, której przewodniczył marszałek Senatu, odwiedziła PSK im. Bema, gdzie marszałek przeprowadził owocne rozmowy z najmłodszą generacją tutejszej Polonii i wziął udział w bemowskim spotkaniu ze świętym Mikołajem.

Następnie marszałek spotkał się z liderami dorosłych organizacji polonijnych. Zwracając się do zgromadzonych, przypomniał, że rzeczywistość, w jakiej działa Polonia na Węgrzech, wyraźnie różni się od tej w innych krajach. – Polacy mają tu wsparcie rządu, co sprawia, że podejmowane działania mają większą szansę na pełną i skuteczną realizację. Ponadto Polonia na Węgrzech ma też swojego przedstawiciela w tutejszym parlamencie – powiedział.

Marszałek wysłuchał relacji z prac, jakie prowadzą poszczególne organizacje. Wyraził nadzieję, że część ze stu milionów złotych, jakie Senat zamierza przeznaczyć na wsparcie Polonii w 2018 roku, trafi właśnie na Węgry. – Musicie Państwo w swojej działalności zadbać o młodzież, ale nie zapominać o osobach starszych i którzy również potrzebują wsparcia i integracji – dodał.

Wiele uwagi poświęcono planowanym obchodom 100 rocznicy odzyskania niepodległości podkreślając,

jak ważnym jest, aby przygotowane uroczystości były możliwie jak najbardziej skoordynowane, aby zorganizować obchody, które pozostaną w pamięci również dla następnych pokoleń.

Za ciekawą inicjatywę marszałek uznał propozycję przyciągania młodych osób do języka i kultury polskiej nie tylko przez działalność oświatową, ale również i sport. Za interesujący uznał też postulat, by środowiska polonijne aktywizować do przyciągania Węgrów, „tak żeby środowiska polonijne nie zamykały się, nie tworzyły enklaw, ale żeby współpracowały”.

W spotkaniu moderowanym przez konsula Marcina Sokołowskiego uczestniczył ambasador prof. Jerzy Snopek, rzecznik narodowości polskiej dr Csúcs Lászlóné Halina, konsul honorowy w Segedynie dr Karol Biernacki, proboszcz Polskiej Parafii ks. Krzysztof Grzelak, przedstawiciele organizacji polonijnych: PSK im J. Bema, SKP pw. św. Wojciecha, Polonia Nova, Grupy Rekonstrukcyjnej Legionu Polskiego, polscy samorządowcy z Szolnoku i Nyíregyháza, media.

Na zakończenie wizyty w Budapeszcie, marszałek Karczewski odwiedził tutejsze miejsca pamięci i złożył kwiaty pod pomnikami Solidarności Polsko-Węgierskiej 1956, Józefa Bema oraz Katyńskim. Na cmentarzu Rákoskeresztúr odwiedził kwaterę 301 i złożył wieniec w miejscu, gdzie spoczywają ofiary wydarzeń z 1956 roku.

(red.) zdj. Barbara Pál
źródło: Ambasada RP,
polonia.hu

Magyarországra látogatott a lengyel Parlament felső házának elnöke Stanisław Karczewski. A Visegrádi Négyek csúcstalálkozója alkalmat teremtett az itt élő lengyelséggel való találkozásra is.

2018 április 8. – parlamenti választás

Tisztelt Hölgyek, Urak!

Közeledik április 08-a, a választások napja. A Magyarországon honos történelmi nemzetiségeknek ismét lehetőségük van szószólóit juttatni az Országgyűlésbe.

Nekünk, lengyeleknek nagyon fontos a megfelelő részvétel a választáson! Ehhez szükséges, hogy a lengyelség tagjai a lengyel nemzetiségi listára szavazzanak.

A regisztráció az első lépés ahhoz, hogy segítse a jelöltet, aki képviselni fogja Önt és az egész lengyelséget a Parlamentben.

Amennyiben Ön magyarországi lakcímmel rendelkező magyar állampolgár és a lengyel nemzetiséghez tartozik, lehetősége van kérni, hogy a központi névjegyzékben kerüljön feltüntetésre a nemzetiséghez tartozása.

Fentiek mellett kérelmezheti azt is, hogy az országgyűlési képviselők választásán nemzetiségi választópolgárként szavazhasson, így pártlista helyett nemzetiségi listára szavazhat.

A kérelmet benyújthatja online a Nemzeti Választási Iroda honlapján az alábbi linkre kattintva: (<https://kerelem.valasztas.hu/vareg/MagyarCimKerelemInditasa.xhtml>) illetve személyesen vagy levélben is a magyarországi lakcíme szerinti helyi választási irodában. Az ön lakcíme szerinti választási irodát megtalálja az alábbi linkre kattintva: <http://www.valasztas.hu/elarhetosegek>

A kérelemben feltüntetett személyes adatainak meg kell egyezniük az Ön lakcímkártyáján feltüntetett adatokkal, ellenkező esetben kérelmét elutasítják.

A kérelemben nyilatkoznia kell arról, hogy (1) melyik nemzetiséghez tartozik. Ha az országgyűlési választásokon is nemzetiségi választópolgárként kíván szavazni (2), a kérelemben ezt is meg kell jelölnie.

Nagyon fontos, hogy a kérelem (formanyomtatvány) B rovatában kérje, hogy a nemzetiségi regisztrációjának hatálya az országgyűlési választásokra is kiterjedjen.

Csak ebben az esetben vehet részt az országgyűlési választáson nemzetiségi választópolgárként, és – az egyéni jelöltek mellett – az Országos Lengyel Önkormányzat által állított listára szavazhat a pártlista helyett.

Bármikor kérheti nemzetiségi hovatartozásának törlését, és az országgyűlési választásra vonatkozó nyilatkozatát is bármikor módosíthatja.

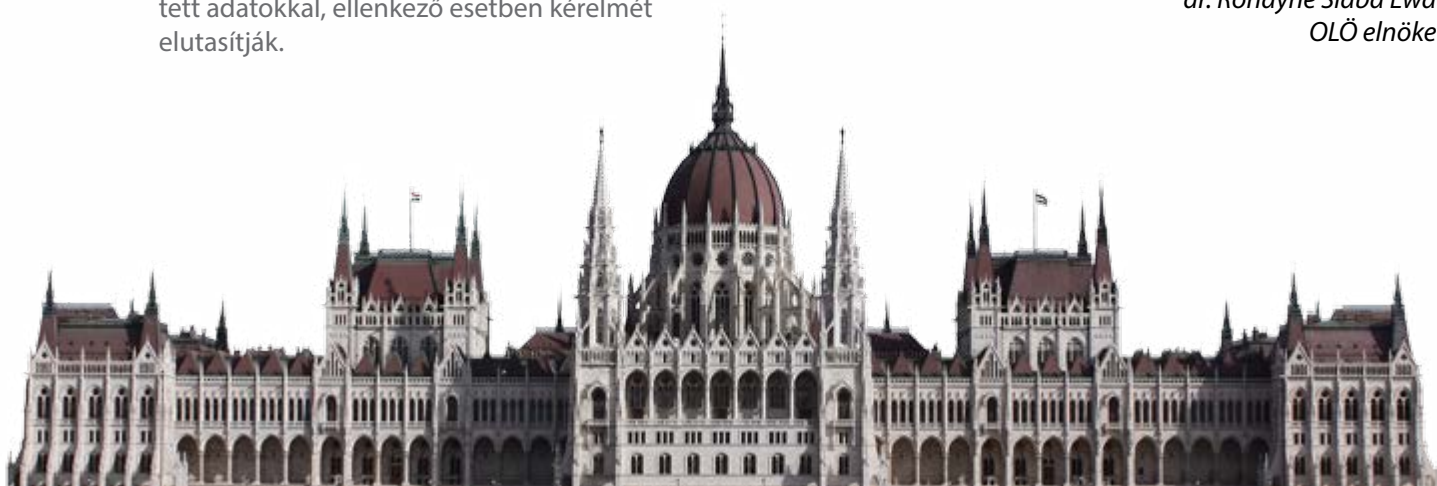
Tisztelettel kérek mindenkit, aki a lengyel nemzetiséghez tartozik, hogy az országgyűlési választásokra kiterjedő hatállyal regisztrálni szíveskedjen a Nemzeti Választási Irodánál.

Javaslom, hogy a regisztrációt ne hagyjuk az utolsó napokra, hogy az esetleges hibák kijavítására legyen idő.

Amennyiben a regisztrációval kapcsolatban bármilyen nehézséggel találkozna, szíveskedjen hívni az OLÖ irodáját, segítünk megkeresni a megoldást.

Forrás és további információk: <http://www.valasztas.hu/nemzetisegi-nevjegyzekbe-vetel-iranti-kerelem-benyujtasanak-szabalyai>

*dr. Rónayné Slaba Ewa
OLÖ elnöke*

8 kwietnia 2018 – Wybory do Parlamentu

Szanowni Państwo,

Zbliża się dzień wyborów, 8 kwietnia. Narodowości żyjące na Węgrzech ponownie mają szansę delegować swoich rzeczników do Parlamentu.

Dla nas Polaków bardzo ważna jest odpowiednia frekwencja w tych wyborach. Dlatego proszę, aby członkowie polskiej narodowości głosowali na naszą listę narodowościową.

Rejestracja jest pierwszym krokiem do wsparcia kandydata, który będzie reprezentować Państwa i Polonię w Parlamencie.

O ile Pani/Pan posiada stały adres zamieszkania, posiada węgierskie obywatelstwo, należy do polskiej narodowości ma Pani/Pan prawo ubiegać się, aby w centralnym rejestrze wyborców zaznaczono Państwa przynależność do polskiej narodowości.

Poza tym, można również zaznaczyć, że chce Pan/Pani oddać swój głos wyborach parlamentarnych na swojego przedstawiciela narodowościowego. W tym przypadku zamiast na listę partyjną można głosować na listę narodowościową.

Rejestracji można dokonać online na stronie internetowej Biura Narodowej Komisji Wyborczej (Nemzeti Választási Iroda) klikając na link: <https://kerelem.valasztas.hu/vareg/MagyarCimKerelemInditasa.xhtml> oraz osobiście lub listownie w komisji wyborczej zgodnej z miejscem zamieszkania na Węgrzech. Odpowiednią komisję można znaleźć na stronie valasztas.hu/elerhetosegek

Ważnym jest, aby podane dane osobowe zgadzały się z danymi występującymi na Państwa karcie adresowej, w innym przypadku wniosek zostanie odrzucony.

Rejestrując się trzeba zaznaczyć, (1) do jakiej narodowości się przynależy. O ile w wyborach parlamentarnych chcecie Państwo wziąć udział także, jako obywatel węgierski przynależący do narodowości należy zaznaczyć (2).

Bardzo ważne, aby podczas rejestracji, w rubryce B zaznaczyć, że rejestracja narodowościowa uwzględnia także wybory parlamentarne, gdyż tylko w tym przypadku można brać udział w wyborach parlamentarnych.

Tylko wyborca zarejestrowany na liście narodowościowej może brać udział w głosowaniu na listę Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego oraz - zamiast listy partyjnej – na kandydatów indywidualnych.

W każdej chwili istnieje możliwość zrezygnowania z zapisu o przynależności do danej narodowości i modyfikacji oświadczenia dotyczącego wyborów parlamentarnych.

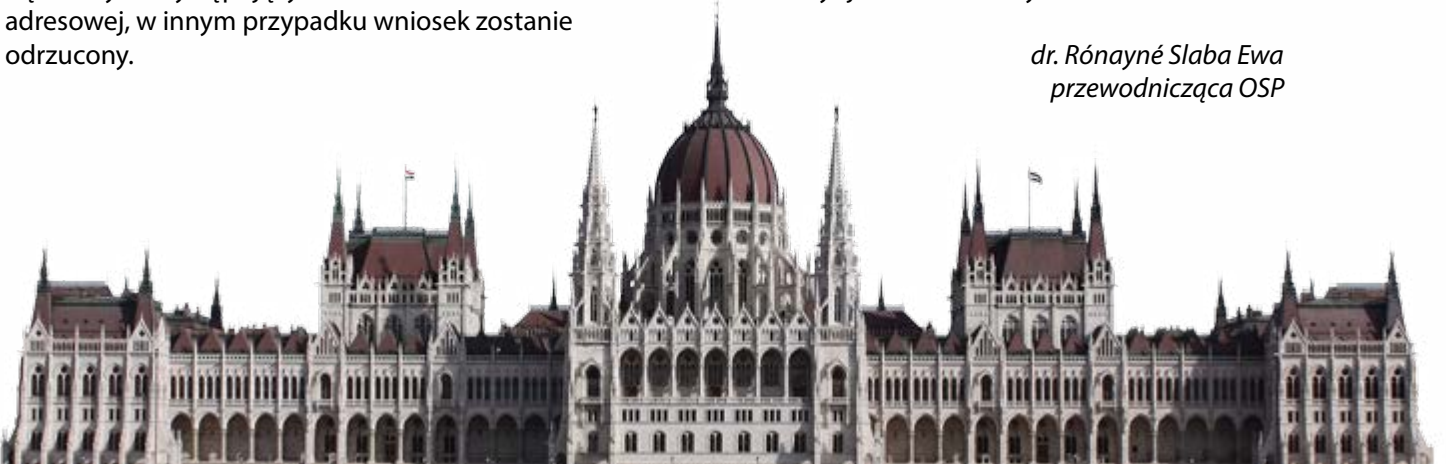
Dlatego zwracam się do Państwa z ogromną prośbą o dokonywanie rejestracji w Biurze Narodowej Komisji Wyborczej, aby następnie móc przystąpić do wyborów.

Proszę, aby nie zwlekać z rejestracją do ostatniej chwili, aby w przypadku wystąpienia jakiegokolwiek błędu, była możliwość dokonania poprawek.

O ile napotkacie Państwo na jakiegokolwiek trudności związane z rejestracją, prosimy o telefon do biura OSP, gdzie pomożemy znaleźć rozwiązanie.

Źródło oraz dalsze informacje na: <http://www.valasztas.hu/nemzetisegi-nevjegyzekebe-vetel-iranti-kerelem-benyujtasanak-szabalyai>

*dr. Rónayné Slába Ewa
przewodnicząca OSP*

Święty Mikołaj w Budapeszcie

Grudzień to tradycyjnie czas wielkiego świętowania, ale i wielkiej pracy. W tym okresie do najbardziej zajętych osób na świecie należą wszystkie panie (i panowie) domu oraz oczywiście święty Mikołaj. Nie inaczej było i w tym roku. Mikołaj przybył również do polonijnych dzieci na Węgrzech i to nawet nie jeden raz.

Współczesny Mikołaj występuje w wielu formach od tradycyjnie religijnych do wyjątkowo wielokulturowych, a czasami nie pokazuje się i próbując zachować incognito przybywa nocą i tylko zostawia słodkie ślady swojej obecności w, wyjątkowo na tę okazję wypocowanych, butach naszych milusińskich. Niezależnie od tego jak wygląda zawsze wzoruje się na postaci świętego Mikołaja z Bari, biskupa, który wstawiał się pomocą biednym i potrzebującym oraz licznymi cudami. Tradycyjnie przedstawiany jest, jako starzec z okazałą brodą, często w infule i pastorałem, zawsze z workiem prezentów i pękiem różg w ręce, który 6 grudnia (w rocznicę śmierci świętego) grzecznym dzieciom przynosi prezenty, a niegrzecznym – na ostrzeżenie – różgę dając szansę na poprawę do Świąt.

Już 26 listopada, uczniowie Szkolnego Punktu Konsultacyjnego wzięli udział w obchodach imienin świętego Mikołaja, a to wszystko za sprawą Duetowi Jaha – Hani Kochanskiej-Szymczak i Jackowi Zawadzie, aktorów Teatru Mała Kamienica, którzy na zaproszenie SPK i Fundacji Rodzice Szkole Polskiej zawitali do Domu Kultury K11 przy Király utca 11.

2 grudnia Mikołaj odwiedził dzieci i licznie przybyłych rodziców w Polskim Stowarzyszeniu Kulturalnym im. Józefa Bema. W sali przy Nádor 34 zebrani obejrzeli spektakl „W pracowni św. Mikołaja”, z którym w Budapeszcie wystąpił polski Teatr „PRYM ART”. Wśród współorganizatorów imprezy znaleźli się węgierskie Ministerstwo Zasobów Ludzkich, Urząd M.St. Warszawy Dzielnica Bemowo, Stołeczny Samorząd Polski i polskie i węgierskie samorządy dzielnicowe z Budapesztu.

3 grudnia święty Mikołaj odwiedził Dom Polski, gdzie oczekiwała go naprawdę liczna gromada polonijnych maluchów. Przygotowania dzieci do wizyty Świętego wspierała siostra Weronika.

(red.) zdj. SPK, Barbara Pál

Kochane dzieci!

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech serdecznie zaprasza Was na spotkanie z polskim Mikołajem, który odwiedzi Was z prezentami 2-go grudnia o godzinie 15.00 w siedzibie naszego Stowarzyszenia, gdzie będziecie mogli obejrzeć spektakl pt. „W pracowni św. Mikołaja” z którym wystąpi polski Teatr „PRYM ART” (rodziców też zabierze ze sobą).

Kedves Gyerekek!

A Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület székelyjén 2017. december 2-án 15.00 órakor sok szeretettel vár Benneteket a lengyel Mikulás ajándékokkal, megnézetekkel a „Mikulás műhelyében” című előadást amit a PRYM ART társulat ad elő (a szüleiteket se hagyjátok otthon).

Imprezę współorganizują: MZL, RW, Urząd M.St. Warszawy Dzielnica Bemowo, Samorząd Olsztyn - Wilkowiec, Samorząd Narodowości Polskiej Olsztyn - Wilkowiec, Stołeczny Samorząd Polski, Samorząd Polski w dzielnicy Budapesztu Belváros - Lipótváros

A rendezvény támogatói: EMKI, Varsó Bemowé kerületi, Olsztyni Kézművesek Önkormányzata és Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata, Fővárosi Lengyel Önkormányzat, Belváros - Lipótváros V kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat

Podsumowanie roku w instytucjach OSP

Spotkania organizowane z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia na stałe wpisały się już w polonijną tradycję grudnia. Nie inaczej było i w tym roku.

Dzięki zaangażowaniu lokalnych Samorządów polskie kolędy rozbrzmiewały na terenie praktycznie całych Węgier. Polacy spotykali się w Szekesfehervarze, Győr, Szolnoku, Szentendre, Nyíregyháza i wielu innych miejscowościach oraz wielokrotnie w Budapeszcie.

Tutaj poza mniejszymi spotkaniami w dzielnicach Samorząd Stołeczny we współpracy ze Stowarzyszeniem Kulturalnym im. Józefa Bema zorganizował Wigilię dla Polonii, ambasador Jerzy Snopek i konsul Marcin Sokołowski z małżonkami tradycyjnie przyjęli na świątecznym przyjęciu osiadłych na Węgrzech Polaków i przedstawicieli instytucji polonijnych, a Instytut Polski wszystkich uczących się języka polskiego.

Obiad, któremu 20 grudnia miejsca użyczyła gościnna restauracja Baross Kisvendéglő na Kőbányi, a który wydany został przez Ogólnokrajowy Samorząd Polski miał trochę inny charakter.

Spotkanie odbywające się w bardzo świątecznej atmosferze miało bowiem na celu podsumowanie wydarzeń i osiągnięć mijającego roku w instytucjach bezpośrednio mu podległych.

Zebrali się na nim licznie pracownicy Urzędu Samorządu Ogólnokrajowego, wszystkich instytucji samorządowych: szkoły, muzeum i redakcji PW oraz zaproszeni przedstawiciele Stowarzyszenia św. Wojciecha wraz z proboszczem Polskiej Parafii ks. Krzysztofem Grzelakiem.

Jak na polskie świąteczne spotkanie przystało na samym wstępie

nie obyło się oczywiście bez łamania tradycyjnego opłatka i życzeń wszelkiego powodzenia w nadchodzącym roku.

Następnie przewodnicząca Samorządu Ogólnokrajowego dr Rónayné Słaba Ewa oficjalnie powitała przybyłych, poinformowała zebranych o przebiegu ostatniego walnego posiedzenia Samorządu, które odbyło się 9 grudnia, a w szczególności o wynikach głosowania nad listą kandydatów na stanowisko rzecznika narodowości polskiej w zbliżających się wyborach do Zgromadzenia Narodowego Węgier oraz krótko podsumowała pracę wszystkich instytucji podległych Samorządowi.

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech i zebrane grono pedagogiczne zostało pochwalone za całokształt działalności, Polski Instytut Badawczy i Muzeum za zorganizowanie programu Robimy Rewolucję 2.0., a Polonia Węgierska za nowego redaktora naczelnego.

Ewa Rónay podkreśliła, że mijający rok Samorząd musi uznać za trudny, pełen wyzwań, ale i ważnych sukcesów. Nie sposób nie zauważyć pozytywów – sytuacja prawna Urzędu zaczyna się stabilizować, udało się ukończyć planowaną fazę remontu poddasza, zaplanować i przeprowadzić obchody rocznicy 300 lat Derenku i wiele innych dużych i dobrze przyjętych imprez. Podbudowani doświadczeniami z nadzieją i wiarą możemy patrzeć na wyzwania nowego roku.

Wśród obecnych gości znalazł się również tegoroczny laureat Nagrody Narodowościowej dr Konrad Sutarski, który serdecznie dziękował za wyróżnienie i opowiadał o uroczystości jej wręczenia, chętnie pokazując otrzymany medal i dyplom.

Nie obyło się bez drobnych upominków. Na dobrą wróżbę na nadchodzący rok wszyscy zebrani obdarowani zostali polskimi słodyczami i kalendarzami na 2018 rok przedstawiającymi portrety świętego Władysława zebrane z okazji dobiegającego końca roku.

(red.)

Polska Szkoła świętuje na całych Węgrzech i w Budapeszcie

Jednym z ważniejszych wydarzeń w kalendarzu imprez szkolnych są te związane z tradycją są Święta Bożego Narodzenia. Spotkania organizowane z ich okazji, należą obok końca roku i wycieczki z okazji dnia dziecka do ulubionych imprez szkolnych naszych dzieci.

W Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech od kilku lat dzień ten przebiega wg dość stałego, lubianego przez dużych i małych, programu.

Już dość wczesnym przedpołudniem w sobotę, 16 grudnia, uczniowie szkoły dużą grupą zebrali się w największej sali gościnnego Domu Polskiego by własnoręcznie przygotować ozdoby choinkowe i te przeznaczone na świąteczny stół. Bardzo ważnym jest, że tradycyjnie starsi i bardziej artystycznie otwarci uczniowie pomagają młodszym, tak, aby z tych warsztatów nikt nie wyszedł z pustymi rękoma.

Po zakończeniu zajęć plastycznych i wspólnym sprzątaniu przyszedł czas na jasełka. Ta tradycyjna forma była zawsze popularna wśród uczniów Szkoły i zawsze chętnie włączali się oni do przygotowań i samego przedstawienia. W tym roku zaś ku wielkiemu zaskoczeniu dzieciaków do przedstawienia włączyli się, bardzo spontanicznie także i ich rodzice, nadając całości zupełnie nowy wymiar – ze szkolnej akademii stały się uroczystością rodzinną.

Warto zauważyć, że do zajęć związane z pielęgnowaniem polskich tradycji świątecznych w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej wszyscy podchodzą bardzo poważnie. Obok prywatnych rozmów i życzeń i łamania się opłatkiem zawsze znajdzie się czas, by tłumaczyć dzieciom znaczenie poszczególnych symboli, podkreślać podobieństwa i różnice pomiędzy tradycją bożonarodzeniową w Polsce i na Węgrzech, czy pomiędzy poszczególnymi regionami Polski.

Z drugiej strony jednak warto też, a może przede wszystkim podkre-

ślić rolę, którą te spotkania pełnią w budowaniu i scalaniu społeczności szkolnej.

Rozumieć należy to w na wielu płaszczyznach – współpracujący ze sobą uczniowie, wykonując zadania odmienne od tych, do których są przyzwyczajeni w warunkach normalnych zajęć szkolnych bardziej się poznają i otwierają na innych, oddziały rozproszonej na terytorium całych Węgier szkoły łączą się we wspólnym przygotowywaniu do Świąt, a często nawet przy tej okazji spotykają osobiście.

Podobnie rzecz się tyczy również rodziców, którzy na często tłumacząc się codziennymi obowiązkami znajdują się niejako poza kręgiem osób czynnie współpracujących ze szkołą, a przy tej okazji mogą i chcą włączyć się w jej działania piekąc, gotując, czy – ku wielkiej ucieście dzieci – wcielając w rolę Maryi lub Trzech Króli.

To bardzo dobra tradycja. Jeżeli w ten sposób spojrzymy na szkolne spotkanie wigilijne odkryjemy w nim jeszcze więcej dobrego niż przyjemnie spędzone przedpołudnie.

Bardzo ważnym jest aby ponad prezentami, choinkami i podobnym rekwizytami przekazać naszym dzieciom świadomość, że Święta Bożego Narodzenia są przede wszystkim czasem serdeczności, uważnego spojrzenia na drugiego człowieka i bycia razem.

I wszystkie te wartości mogliśmy w dużej ilości znaleźć na Wigilii w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej.

(red.)

Polska Wigilia w Székesfehérvár

9 grudnia w Wojewódzkim Domu Kultury „Művészetek Háza” w Székesfehérvár tamtejszy SNP i Klub Polonia byli gospodarzami polonijnego przedbożonarodzeniowego spotkania.

O polską, wigilijną atmosferę zadbał Zespół Pieśni i Tańca „Kozia-
nie” z miejscowości Kozy koło Bielej. Oczywiście obok typowo góralskich kolęd bożonarodzeniowych, uczestnicy uroczystości wraz z zespołem i jego kapelą śpiewali tradycyjne i powszechnie znane polskie kolędy.

Nie zabrakło łamania się opłatkiem, tradycyjnego składania życzeń i przybyłego z dalekich stron świętego Mikołaja, który wszystkim obecne maluchy obdarował świątecznymi upominkami.

W spotkaniu wzięło udział 110 osób, nie tylko z Székesfehérváru, ale również z kilku miejscowości komitatu Fejér, a także Korinna Wesołowski – prezes Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema na Węgrzech wraz z ojcem Andrzejem.

Była to kolejna, udana polska wigilia w naszym węgierskim, królewskim mieście Székesfehérvár.

SNP w Székesfehérvár

Polonijne spotkanie opłatkowe w Budapeszcie

10 grudnia Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema wraz ze Stołecznym Samorządem Polskim w sali widowiskowej budynku przy ul. Akadémia 1 zorganizowało tradycyjne już przedświąteczne polonijne spotkanie opłatkowe.

Przybyli nań członkowie i sympatycy PSK im. J.Bema i budapeszteńska Polonia.

Wśród gości obecne były panie: Joanna Fabisiak poseł na Sejm RP, która w imieniu polskiego parlamentu złożyła Polonii świąteczne życzenia i przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech dr Rónayné Słaba Ewa.

Gospodarzami wieczoru były: z ramienia Samorządu Stołecznego jego przewodnicząca dr Dorota Várnai, a z „Bema” prezes stowarzyszenia Korinna Wesołowski.

Na uroczyste budapeszteńskie spotkanie opłatkowe przybył również oczywiście proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Krzysztof Grzelak SChr., który po odczytaniu odpowiedniego fragmentu Ewangelii wg. św. Łukasza pobłogosławił białe opłatki.

Potem były życzenia, piękne kolędy śpiewane z przybyłą z Białki Tatrzańskiej kapelą góralską „Som gorsi”, bogaty i gustowny świąteczny stół z tradycyjnymi polskimi potrawami wigilijnymi przygotowanymi – co też jest już tradycją – przez mistrza kulinarnych smaków, starego przyjaciela tutejszej Polonii Leszka Cichockiego z Kamiennej Góry.

Wszystko to mogło dojść do skutku dzięki wsparciu finansowemu Węgierskiego Ministerstwa Zaso-

bów Ludzkich oraz Samorządu Polskiego V dzielnicy Budapesztu Belváros – Lipótváros i naturalnie wysiłkom organizacyjnym SSP i PSK im. J. Bema na Węgrzech.

(b.) zdj. Barbara Pál

Rozśpiewane święta Bożego Narodzenia uczniów Szkolnego Punktu Konsultacyjnego

„Skąd to zamieszanie, skąd taki ruch...”? To jasne – oto czas przygotowania do świąt Bożego Narodzenia. „Ding dong ... Wesołych Świąt...” – ta piosenka rozpoczęła muzyczne warsztaty prowadzone 8 grudnia w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym w Budapeszcie przez dwie cudowne, żywiołowe osobowości z Warszawy – wokalistkę jazzową Dorotę Curyłło i jej córkę Justynę.

Grupa uczestników warsztatów – dziewcząt i chłopców – najpierw nieśmiało zaglądała do tekstu przygotowanego przez animatorki, by z czasem zacząć szeroko otwierać usta, oddychać z przepony, stawiać jasne, głośne dźwięki, a nawet przeciwzyć solo „Śnieg zasypał dachy, drogi i ...” oraz podzielić się na głosy przy końcowym „Wesołych Świąt”. Ćwiczyliśmy też inne polskie utwory świąteczne,

w tym „Gwiazdeczkę” z repertuaru Arki Noego i kolędy. A wszystko po to, by w sobotę, 9 grudnia, wzmocnieni wokalnie, z pełnym przekonaniem, że damy radę pięknie zaśpiewać, wystąpić z Jasełkami w Ambasadzie Polskiej w Budapeszcie podczas spotkania opłatkowego.

Aktorzy poświęcili wiele godzin na przygotowanie tekstów, strojów i próby pod czujnym okiem naszych pedagogów Krystyny Dobi i siostry Anny Chruścielskiej.

Piękne dekoracje powstały dzięki talentom i zaangażowaniu rodziców i pracowników szkoły, w szczególności Miry Starobrzańskiej wraz z córką Tolą, Aleksandry Młodożeńiec oraz siostry Anny i siostry Weroniki, jak również dzięki wsparciu finansowemu polskiego MSZ za pośrednictwem konsulatu RP w Budapeszcie.

Przedstawienie wypadło wyśmienicie i było przyjęte przez publiczność z wielkim entuzjazmem i wzruszeniem. Aktorom należą się ogromne brawa za stworzenie charakterystycznych postaci, głośne, wyraźne i bezbłędne dialogi oraz odważny śpiew. Występ zamknęło wspólne zaśpiewanie dwóch kolęd „Cichej nocy” oraz „Bóg się rodzi, moc truchleje” z prowadzącym głosem Doroty Curyłło.

Szczególne słowa uznania usłyszeliśmy od ambasadora Jerzego Snopka i posłanki na Sejm RP Joanny Fabisiak, która była wśród gości tego spotkania opłatkowego.

Można jedynie żałować, że ze względów organizacyjnych w Ambasadzie Jasełka nie mogły zostać zaprezentowane w całości, tj. wraz z częścią pokazującą przybycie pastuszków i Trzech Króli

do stajenki. Natomiast w naszej polskiej szkole 12 grudnia udało się nie tylko w pełni pokazać przedstawienie, ale również grą światła stworzyć niepowtarzalną intymną atmosferę Bożych Narodzin.

W poniedziałek, 11 grudnia, panie Dorota i Justyna kontynuowały warsztaty i towarzyszyły nam w rozśpiewaniu się przed wspólnym kolędowaniem i wigilią szkolną. Kolędy nabrały lekko jazzowego charakteru. Tak, że naprawdę można było poczuć wielką siłę w „Chwale na wysokość” i prawdziwą radość w „Hej, kolęda, kolęda!”. Odnoszę wrażenie, że zapal muzyczny odżył albo objawił się w wielu dziecięcych serduszkach, bo kolejka do zaśpiewania Św. Mikołajowi była bardzo długa.

Jasełka i warsztaty muzyczne się skończyły, Boże Narodzenie już się dokonało, nowy rok hucznie rozpoczęty. Gwiazda Betlejemską wydaje się jednak nadal błyszczeć i wskazywać właściwy kierunek. W uszach brzmiały jeszcze słowa Trzech Króli: „Opuszczamy Betlejem bardzo szczęśliwi, gdyż starczyło nam mądrości i wiary, by odnaleźć Bożego Syna...” oraz dalsze przesłanie kierowane do współczesnych: „Historia z Jezusem trwa i pozostanie na wieki, Ten, którego wyglądaliśmy – On już przyszedł. On tu jest, by obdarzyć nas pokojem i nauczyć dzielić się z innymi. Więc wy, którzy chcecie być szczęśliwi i dzielić się szczęściem – otwórzcie wasze oczy, wyruszajcie w drogę.”

Oby radość i pokój Bożego Narodzenia w nas trwały i promieniowały na naszych bliskich, przyjaciół i cały świat.

Błogosławionego Nowego Roku!

Marta Korneluk,
zdj. Barbara Pál

Oplatek w Ambasadzie

9 grudnia w Ambasadzie RP w Budapeszcie odbyło się polonijne spotkanie oplatkowe wydane przez ambasadora RP prof. Jerzego Snopka i konsula RP Marcina Sokołowskiego z małżonkami. Zaproszeni zostali nań przedstawiciele organizacji i instytucji polonijnych działających na Węgrzech, służący tutejszej Polonii kler, oraz pracujący na Węgrzech Polacy, dzieci i młodzież.

W imieniu gospodarzy życzenia złożył ambasador Jerzy Snopek, słowa ewangelii świętej odczytał i oplatki pobłogosławił proboszcz Polskiej Parafii Personalnej ks. Krzysztof Grzelak SChr, a z okolicznościowym programem jasełkowym wystąpili uczniowie Polskiego Szkolnego Punktu Konsultacyjnego przy Ambasadzie RP w Budapeszcie.

Gościem nadzwyczajnym spotkania była Joanna Fabisiak, poseł na Sejm PR, która uroczystie ogłosiła inaugurację kolejnej edycji Konkursu „Być Polakiem”.

December 9-én a budapesti Lengyel Nagykövetségén osztyatórként tartottak Jerzy Snopek nagykövet és Marcin Sokołowski konzul és feleségeik jelenlétében, meghívást kaptak az itteni polónia és az egyház képviselői, Magyarországon dolgozó lengyelek, gyerekek és fiatalok. A házigazda nevében boldog ünnepeket kívánt Jerzy Snopek nagykövet, az evangéliumot Krzysztof Grzelak atya olvasta fel és ő áldotta meg az osztyákat is. A Lengyel Nagykövetségi Iskola és Konzultációs Pont tanulói pásztorjátékot adtak elő. A találkozó díszvendége Joanna Fabisiak a lengyel Sejm képviselője volt, aki ünnepélyesen kihirdette a „Być Polakiem” versenysorozat következő részének a kezdetét.

(b.)

Spotkanie wigilijne Seniorów w Domu Polskim

Święta Bożego Narodzenia, to szczególny czas spotkań i refleksji, podziękowań i składania życzeń. To czas, w którym odczuwamy najsilniejszy związek z naszymi tradycjami. W tej wyjątkowej atmosferze Polska Parafia Personalna wraz ze Stowarzyszeniem św. Wojciecha zorganizowała tradycyjną polonijną Wigilię dla Seniorów w Domu Polskim.

Po obejrzeniu krótkiego przedstawienia związanego ze zbliżającymi się świętami Bożego Narodzenia a opartego na baśni „Czerwone Trzewiki” i przygotowanego przez członków naszej wspólnoty parafialnej pod opieką siostry Weroniki, w głębokim skupieniu wysłuchaliśmy Ewangelii o Narodzeniu Pana Jezusa Chrystusa. Dziękujemy siostrze Weronice za to, że tym występm przywołała nam, seniorom wspomnienia z dzieciństwa. Bo dla większości wspomnienie tamtych wspaniałych Świąt, na pewno nie tak bogatych jak obecne, było najpiękniejszym prezentem.

Wszystkim zebranyom zarówno Proboszcz jak i prezes Stowarzyszenia św. Wojciecha – Monika Molnár, złożyli życzenia błogosławionych, radosnych, pełnych pokoju Świąt i szczęśliwego Nowego Roku. Następnie podzieliliśmy się nawzajem oplatkiem i zasiedliśmy do wspólnego posiłku. Wyśmienite tradycyjne potrawy przygotowały: Ewa Nagy, siostra Ania, Jadzia Ferenczi i Teresa Danko.

Podczas spotkania cały czas wszystkim towarzyszyły życzenia radosnego przeżywania Świąt Bożego Narodzenia, aby przy świątecznym stole nie zabrakło ciepła, a Nowy Rok niósł ze sobą szczęście i pomyślność.

Na spotkanie wigilijne licznie przybyli polscy i węgierscy Seniorzy,

obecna była też rzeczniczka narodowości polskiej dr Csúcs Lászlóné Halina, oraz przedstawiciele samorządu X dzielnicy Budapesztu. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania tego bliskiego naszemu sercu spotkania.

*Małgorzata Soboltyński
zdj. Basia Pal*

Rozśpiewany i Adwent i Sylwester w Újpeszcie

17 grudnia w siedzibie SNP w Újpeszcie ks. Krzysztof Grzelak TChr odprawił adwentową polską mszę świętą. Wielką sprawił nam niespodziankę, bo przyjechał w towarzystwie Łukasza Piaseckiego, stypendysty, który studiuje grę na fortepianie i nam grał nam podczas mszy.

Na początku ksiądz wyjaśnił nam, dlaczego ornat tego dnia ma kolor amarantowy – trzecia niedziela adwentu oznacza radość z przyjścia Jezusa do ludzi. Tłumaczył też istotę Świąt Bożego Narodzenia, mówił o tym, jak powinniśmy się do tych dni przygotować, czyli przede wszystkim podać dłoń wszystkim potrzebującym, a szczególnie samotnym.

Dzięki pięknej grze Łukasza mogliśmy wspólnie zaśpiewać pieśni adwentowe, nawet te, które są nam mniej znane. Sprawilo to wszystkim zebranym ogromną radość. Na zakończenie w imieniu Zarządu SNP, każdy przybyły został obdarowany prezentem prosto z Polski – peleryną czerwoną z białym orłem na przedzie i słodyczami.

Dziękujemy księdzu za to, że znalazł dla nas czas w tak gorączkowym okresie przedświątecznym, spotkał się z nami w Újpeszcie i odprawił polską mszę świętą, Łukaszowi za piękną oprawę muzyczną, a wszystkim zebranym za cudowną atmosferę. Tak duchowo pokrzepieni łatwiej zaczęliśmy przygotowania do bardzo już oczekiwanej Wigilii.

Nie mniej serdecznie, ale na pewno mniej poważnie było w siedzibie SNP w Újpeszcie w Sylwestra, dokąd Zarząd zaprosił polonijne rodziny z dziećmi na wspólne kolędowanie. Śpiewom przewodniczył ksiądz proboszcz Krzysztof Grzelak, za co serdecznie dziękujemy. Atmosfera była wyjątkowa – świętowaliśmy ostatni dzień Roku 2017 i fakt, że Lenke skończyła 14 miesięcy, więc musiał być tort ze świeczką i tradycyjne 100 lat! A potem już „życzenia noworoczne”, bo nasi milusińscy pojechali po dobranocce spać... Wszystkiego najlepszego w nowym roku!

Asia Priszler

Świątecznie w chórze

Nawet wśród niezliczonej ilości przepięknych spotkań przedświątecznych zapracowani i zabiegani członkowie Chóru świętej Kingi znaleźli czas na tradycyjną próbę – to chyba oznaka tego, jak bardzo lubią te wspólne zajęcia i jak bardzo są one dla wszystkich ważne.

Na ostatniej w tym roku próbie na każdego członka Chóru czekała bożonarodzeniowa niespodzianka – kwiat polinsecji, czyli tzw. gwiazda betlejemka. Ofiarodawcą okazał się być SNP X dzielnicy i jego przewodnicząca Richardné Wygocki, która zadbała o piękny świąteczny wystrój naszych domów.

To był bardzo to miły gest, za co serdecznie dziękujemy!

Śpiewamy, bo – jak twierdzą brytyjscy naukowcy – śpiew ma zbawienny wpływ na nasze samopoczucie oraz zdrowie fizyczne, a poza tym śpiewanie w grupie wpływa pozytywnie na samoocenę i poczucie przynależności. Z tego powodu warto się do naszego chóru zapisać. Czekamy na wszystkich chętnych!

Zarząd chóru

Köszönet a X. kerületi Lengyel Önkormányzatnak a kiváló karácsonyi meglepetésért!

Szent Kinga Kórus

Polski wieczór świąteczny w Sajószentpéter

16 grudnia Samorząd Polski w Sajószentpéter zorganizował Polski Wieczór, na który zaprosił potomków Drenczan. Ważną częścią wieczoru były wspomnienia derenckie ujęte w wiersz i sprawozdanie Teri Gogolya na temat wydarzeń mijającego roku.

Wspólnota derenczan wyraziła szczerze podziękowanie Samorządowi Ogólnokrajowemu za całoroczną pracę i owocną współpracę, podkreślając szczególnie wkład w obchody rocznicy 300 lat Derenku - konferencję naukową w Parlamencie, odpust w Derenku, pielgrzymkę do Białki Tatrzańskiej.

December 16-án, szombaton ismételtén megrendezésre került a hagyományos Lengyel est, amelyet a Sajószentpéteri LNŐ szervezett. Az esténk, mint minden évben a Sajószentpéteri Katolikus nagytemplomban tartott misével kezdődött, miután a templomtól nem olyan messze elhelyezkedő emlékművet megkoszorúzták az önkormányzatok képviselői, valamint megemlékeztek a derenken és az azóta elhunytakról.

Ezután elindultunk a Sajószentpéteri Kulturális és Sportközpontba, ahol a nap folytatódott. A teremben az „Arcok és gurálok” című kiállítását tekinthették meg a vendégek.

A köszöntő után a „Derenki lengyel identitás 300 év távlatából” film vetítése következett, majd egy karácsonyi vers, illetve Gogolya Teri néni rövid beszámolt az év eseményeiről és mindenki támogatását megköszönte. Miután minden protokoll vendéget köszöntöttünk, a Budapesti Önkormányzat képviselőinek köszöntését, köszönő szavait valamint karácsonyi meglepetésüket vehettük át.

Rendezvényünket megtisztelte a BAZ megyei LNŐ képviselői.

Ezután a derenki származásúak (leszármazottak: Szögliget, Ládbesenyő, Edelény, Miskolc, Múcsony, Emőd-Istvánmajor, Kazincbarcika, Szendrő, Szalonna, Tiszaújváros) hagyományos megajándékozására sem maradt el. A sajószentpéteri önkormányzat nemzetiségi referense, valamint az önkormányzat gazdasági vezetője és dolgozói is megtisztelték jelenlétükkel rendezvényünket. A lengyel Bialka Tatrzańskáról is képviseltették magukat lengyel barátaink, akikre mindig testvéri szeretettel gondoltunk.

A vacsora előtt még meghallgattuk egy derenki szülőttől visszaemlékezését versbe foglalva, ezután pedig a hagyományos ostaytórás sem maradt el, ami kicsit megmozgatta az embereket és közelebb hozta őket egymáshoz a jó kívánságok által, egy kötetlen beszélgetést elindítva. Az est vége felé közeledve egy jó hangulatban elköltött vacsora, élő zene kíséretében és egy rövid táncos est következett.

A derenki közösség megköszönte az Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat éves munkáját, valamint a 300. évfordulós ünnepségek méltó megünneplését, támogatását – a parlamenti ünnepséget, a Derenki búcsút, a Tatraska Bialkai zárandoklatot, mely keretén belül tiszteletbeli lengyel polgári címet kaptak a derenki szülöttek és leszármazottak. Ezen kitüntetés és figyelem nagyon felemelő érzés volt számukra, amellyel kifejezték feljük testvéri szeretetüket és a közös múltunkra való emlékezésben való együttműködést, a lengyel gyökereink megerősítését.

LNŐ Sajószentpéter

Polski wieczór w Nyíregyháza

8 grudnia Samorząd Polski i Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Węgierskiej Sto Lat z Nyíregyháza w sali tamtejszego Uniwersytetu zorganizowało spotkanie podsumowujące kończący się rok kalendarzowy, które połączone zostało z tradycyjnym polskim spotkaniem opłatkowym i koncertem kolęd w wykonaniu Polsko-Węgierskiego Chóru Dalárda. Występ chóru zakończyło wspólne zaśpiewanie węgierskiej pastorałki „Mennyből az angyal”. Następnie przyszła kolej na występ polskiego zespołu tańca ludowego „Wysoczenie”, a później węgierskiego zespołu PiT „Szabolcs”, które to porwały do tańca uczestników uroczystości.

Uroczystość w Nyíregyháza swoją obecnością zaszczytili: rzecznik narodowości polskiej dr Csúcs Lászlóné Halina i prezydent miasta partnerskiego Rzeszowa Henryk Wolicki.

A Nyíregyházi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat és a Sto lat Lengyel-Magyar Baráti Társaság Egyesület december 8-án a Nyíregyházi Egyetem ebédlőjében tartotta az évzáró karácsonyi estjét, melynek során felidéztek a lengyel karácsonyi hagyományokat és az elmúlt év eseményeit diavetítéssel. A Lengyel-Magyar Dalárdák karácsonyi dalokat adott elő, majd a „Mennyből az angyal” közös éneklésével zárták műsorukat. Ezután a lengyel Wysoczenie népzenei együttes ritmusára táncra perdült az ünneplő közönség, majd a Szabolcs Néptánc Együttes szóló táncosainak vezetésével fergeteges tánczással zárult az ünnepség.

Az ünnepségen jelen voltak dr. Csúcs Lászlóné Halina, lengyel nemzetiségi szószólója és Wolicki Henryk Rzeszów polgármestere.

Wiesława Bărkányi

Konrad Sutarski laureatem Nagrody Narodowościowej

18 grudnia jest na Węgrzech tradycyjnie od lat obchodzony jako Dzień Narodowości, wcześniej pod nazwą Dzień Mniejszości.

Z tej okazji, 18 grudnia właśnie, w Pesteńskim Vigadó, już po raz 22 odbyła się ceremonia wręczenia Nagród przyznawanych dorocznie za pracę na rzecz narodowości żyjących na Węgrzech.

W uroczystości udział wzięli: minister zasobów ludzkich RW Zoltán Balog, sekretarz stanu ds. narodowości i wyznań Ministerstwa Zasobów Ludzkich Miklós Soltész oraz przedstawiciele Polonii dr Csúcs Lászlóné Halina rzeczniczka narodowości polskiej i przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego dr Rónayné Słaba Ewa.

Wśród tegorocznych laureatów znalazł się nasz rodak, były przewodniczący OSP i były dyrektor

oraz założyciel Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii dr Konrad Sutarski.

W przemówieniu Zoltán Balog powiedział, że Węgry dumne są z tego, że liczba osób przyznających się do przynależności do którejś z narodowości stale wzrasta. Podkreślił, że opieka nad kulturą narodowości, czy poszanowanie praw człowieka są ważne nie dlatego, że zmuszają nas do tego przepisy prawa międzynarodowego, ale dlatego że jest to w szeroko rozumianym interesie narodu węgierskiego. Przypomniął, że stale wzrasta liczba instytucji przynależnych do poszczególnych narodowości, że od 2010 roku suma wsparcia finansowego udzielanego im przez rząd węgierski wzrosła prawie trzy razy.

Zauważył jednak, że nie można teraz założyć rąk i zacząć beczynnie przyglądać się efektom dotychczasowej pracy. Jest jeszcze bardzo wiele do zrobienia. Jednym z takich zadań jest cały czas potrzeba zmiany w światopoglądzie ludzi, którą w pewien sposób widać już w zmianie stosowanej terminologii i zamianie pojęcia „mniejszość” na „narodowość”. Balog zaznaczył, że warto tak nazywać rzeczy jak o nich myślimy.

Miklós Soltész podkreślił zaś, że narodowości nie osłabiają, a przeciwnie umacniają Węgry i że ważnym jest aby kolorowy świat ich kultur, wierzeń i języków został zachowany. Zwrócił uwagę, że w przeciągu ostatnich czterech lat zwielokrotniła się, tzn. wzrosła z 12 do 82 liczba instytucji prowadzonych przez narodowości. Przypomniął, że rząd z 10 do 15% zwiększył wysokość dodatku związanego z nauczaniem języków narodowościowych i że decyzja ta wpływa na jakość nauczania ponad 15 tysięcy uczniów na Węgrzech.

Nagrodę Narodowościową otrzymali w tym roku: György Andó za pracę na rzecz zachowania tradycyjnej architektury słowackiej, György Antal Diószegi za badania nad kulturą grecką na terenie Kotliny Panońskiej, Györgyné Gmoser za pracę włożoną w zachowanie kultury słowackiej w Komitecie Bács-Kiskun, Sándor Kaszás za propagowanie ludowej muzyki niemieckiej i pracę pedagogiczną, Traján Kreszta za stworzenie systemu instytucji narodowości rumuńskiej, Gusztáv Nagy za pracę pedagoga i tłumaczenia literatury węgierskiej na język romski, Gyula Rézműves za artystyczne przedstawianie codzienności społeczności romskiej, Zespół Roszica za kultywowanie tradycji bułgarskich tańców ludowych, Johann Schuth za pracę w mediach narodowości niemieckiej, Konrad Sutarski za pracę włożoną w stworzenie systemu naukowych i kulturalnych instytucji polonijnych na Węgrzech, István Szili za pracę dla społeczności chorwackiej w Ercsi, Péter Szóke za pracę na rzecz równouprawnienia i przeciwko rasizmowi, Zespół Tököli Délszláv Nemzetiségi Együttes za zachowanie kultury południowych Słowian.

(red.)

zdj. EMMI, Vigadó

December 18-án a pesti Vigadóban az Emberi Erőforrások minisztere, Balog Zoltánnak és Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi államtitkár részvételével ünnepélyes keretek között átadták a nemzetiségi díjakat.

Az idei díjazottak között található honfitársunk, Konrad Sutarski, az Országos Lengyel Önkormányzat volt elnöke, valamint a Magyarországi Polónia Múzeumának és Archivumának volt igazgatója – alapítója. A díjat a polóniáért kifejtett tevékenységéért és a nemzetiségi kisebbségek pozíciójának erősítéséért kapta.

Kardynał Dziwisz laureatem Nagrody Petőfięgo

5 grudnia budapeszteńskie muzeum Dom Terroru gościło ceremonię wręczenia Nagrody im. Sándora Petőfięgo, prestiżowego wyróżnienia przyznawanego za wkład w wolność Europy Środkowej przez węgierską Fundację Publiczną na rzecz Badania Historii i Społeczeństwa Europy Środkowej i Wschodniej od 2009 roku. Jej wcześniejszymi laureatami byli m.in.: rosyjski pisarz i obrońca praw człowieka Władimir Bukowski, naukowiec i filozof Karol Sauerland, historyczka i dziennikarka Anne Applebaum

W 2017 roku laureatem został kardynał Stanisław Dziwisz, arcybiskup krakowski i wieloletni sekretarz Jana Pawła II. Uroczystość wręczenia nagrody zgromadziła przedstawicieli węgierskiego życia publicznego, kulturalnego, międzynarodowej dyplomacji oraz Polonię.

Maria Schmidt, doradczyni premiera ds. polityki historycznej w swoim przemówieniu wspomniała, że Nagroda Petőfięgo dedykowana jest wolności, bo „wolność to źródło wszelkiego dobra” i podziękowała laureatowi za „służbę wolności, przebaczeniu i miłości”.

Minister zasobów ludzkich Zoltán Balog powiedział, że Polacy i Węgry to dwa pnie tego samego drzewa. – Chcemy, aby nasza przyszłość również była wspólna. Wspólnie staramy się, żeby chrześcijaństwo wzmacniało się w Europie dzięki Polsce i Węgrom. Do tego zaś nieodzowne jest dziedzictwo Jana Pawła II. Nazwał chrześcijaństwo najważniejszym sojuszem przeciw cywilizacji śmierci i reżimom, które chcą zniszczyć wolność jednostek i narodów także współcześnie.

Prymas Péter Erdő, przypominając drogę życiową Don Stanislao, nazwał go szarą eminencją

o doskonałej pamięci, który zrobił wiele dla „uleczenia duszy Europy”. Dziękując za wyróżnienie, w tym krótko po węgiersku, Kardynał Dziwisz stwierdził, że Polaków i Węgrów dzieli język, ale łączy historia i kultura. – Te dwa narody muszą się stale wspierać.

Historia wymaga od nas czujności, uczy, że o wolność trzeba walczyć. Teraz mamy doskonałą okazję, aby działać na rzecz dobra Polski i Węgier, ale również Europy. Dodał, że Jan Paweł II zwyciężył słowem prawdy o Bogu i człowieku, zawsze odrzucał marksizm z jego próbą wyrugowania Boga z życia ludzkiego. – Do spuścizny Świętego Papieża Polaka warto powracać. Pamiętać o prymacie osoby nad rzeczą, być nad mieć, pracy nad kapitałem, miłosierdzia nad sprawiedliwością i dialogu nad walką.

Podczas finalnego toastu wicepremier Zsolt Semjén wyraził przekonanie, że upadek komunizmu nie byłby możliwy bez duchowego przywództwa Jana Pawła II. – Sami Reagan i Gorbaczow to byłoby za mało. Dziękuję Papieżowi Polakowi za to, że Kościół światowy sprawdził do naszego regionu, ale jednocześnie za to, że wprowadził nas wiernych, jako wspólnoty narodowe. Bo to właśnie w narodzie przechowują się najważniejsze wartości.

Kardynał Dziwisz przeznaczył finansową część nagrody na rzecz „upamiętnienia narodu węgierskiego” w Sanktuarium św. Jana Pawła II w Krakowie. Podarował też dyrektor Marii Schmidt obraz z wizerunkiem Papieża Polaka.

(red.) źródło i zdj.: Instytut Polski

Stanisław Dziwisz bíboros, Krakkó nyugalmazott érseke, Szent II. János Pál pápa egykori titkára kapta idén a Petőfi-díjat.

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere az átadón kiemelte: a Petőfi-díj „nekünk fontos”, a díjazott kiválasztása jelzi, hogy melyek a „számunkra fontos” értékek. Ez az érték a szabadság, minden ember, Közép-Európa és benne Magyarország és Lengyelország szabadsága, amit Stanisław Dziwisz egész életével szolgált.

Obchody Dnia Narodowości w Békéscsabie

4 grudnia w Békéscsabie miały miejsce obchody uroczystości Dnia Narodowości.

Uroczystość, która odbyła się w Sali obrad Urzędu Miasta, otworzył burmistrz Békéscsaby Péter Szarvas, który w przemówieniu inauguracyjnym zaakcentował

znaczenie pracy samorządów narodowościowych oraz organizacji pozarządowych w życiu społecznym i kulturalnym miasta.

W 2018 roku będziemy obchodzić 300-lecie powstania naszej miejscowości, dlatego też swoją przemowę Burmistrz zakończył słowami Mihály Babitsa: „Nie ma przyszłości bez przeszłości i im bardziej bogata przeszłość, tym więcej stwarza pozytywnych możliwości w przyszłości”.

Następnie odbyły się narodowościowe programy artystyczne.

Jako pierwszy wystąpił chór im. Chopina pod dyрекcją Pétera Szákk Kocsisa. Zespół reprezentował narodowość polską, a w jego wykonaniu usłyszeliśmy trzy ludowe piosenki: Czerwone jabłuszko, Szła liseczka oraz Dziwują się ludzie.

Po zakończeniu krótkiego koncertu Małgorzata Leszko – przewodnicząca tutejszego samorządu polskiego wręczyła, jak co roku, dyplom uznania i nagrodę osobie zasłużonej dla utrzymywania polskości oraz braterskich stosunków między obu narodami w naszym regionie.

W tym roku nagrody pogratulować można było Amálce Babosné Veress, członkini Stowarzyszenia Kulturalnego Przyjaźni Polsko–Węgierskiej, za wielokrotną pomoc udzielaną w przekazywaniu wiedzy historyczno–geograficznej na organizowanych przez nas wyjazdach edukacyjnych.

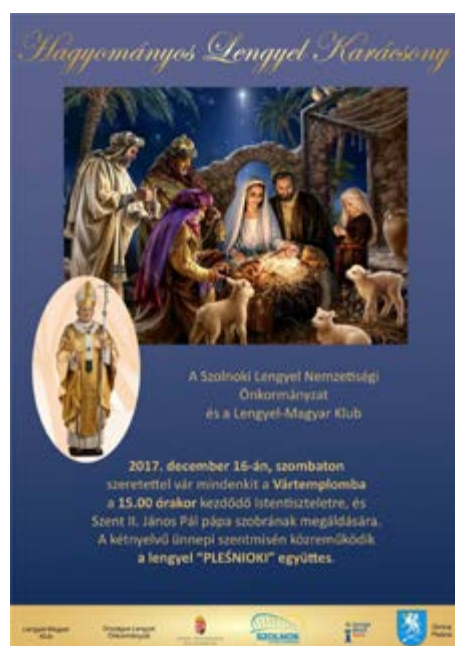
Uroczystość zakończyła wspólna kolacja chóru, zarządu stowarzyszenia i samorządu polskiego, oczywiście z osobą wyróżnioną. Amalce serdecznie gratulujemy!

Małgorzata Leszko

Pomnik Jana Pawła II

16 grudnia w Szolnoku w tamtejszym kościele Zamkowym (Vártemplom) przy pl. św. Istvána przy współudziale miejscowego Samorządu Narodowości Polskiej odsłonięto i poświęcono pomnik upamiętniający papieża św. Jana Pawła II.

W uroczystości obok licznie przybyłych wiernych – mieszkańców miasta i Polonii, obecna była rzeczniczka narodowości polskiej dr Csúcs Lászlóné Halina, władze Szolnoku, oraz polskiego Pleszna i partnerskiego mu węgierskiego Bodajk. PSK im. J. Bema reprezentowała prezes Korinna Wesolowski.

Zarówno w kościele, jak i na pl. Kossutha zapalono świece adwentowe, a następnie SNP i szolnocki Klub Polsko–Węgierski zaprosił zebranych na 19-tą już edycję tradycyjnej polskiej wigilii, którą ubogacili m.in. jasełka w wykonaniu artystów zespołu „Pleśnioki” z Pleszna.

Gospodarzem uroczystości był przewodniczący SNP w Szolnoku Zsolt Bátori.

(b.)

KRÓNIKA

2017-es év krónikája Esztergomban

Kiváló eseményekkel teli évet tudhat maga után az Esztergomi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat.

Február 17.-én az Önkormányzat meghívására az újonnan kinevezett Lengyel Köztársaság Budapesti nagykövete látogatást tett városunkban. Jerzy Snopek feleségével együtt megtekintette az esztergomi királyi várat. Az Önkormányzat elnöke Kassai Zenona, az alelnöke Horváth Mihályné és Kassai István képviselő kísérték el őket. A királyi vár igazgatójának köszönhetően megnézhattuk a restaurálás alatt lévő, a látogatóktól most elzárt négy főerényt is.

Június 20-24 között szerveztük a nemzetközi fotótábort enyhén sérült fiataloknak. Ezt a hat éve kezdődött szép hagyományt ebben az évben Esztergom folytatta. Az ötletgazda Władek Nielipiński fotóművész, aki a Megyei Könyvtár, Kulturális és Animációs Centrum Poznań munkatársa. Neki köszönhetőek az eddigi sikeres táborok.

A résztvevők Poznańból, Gebicből, illetve Trzciankából, Szlovákiából a Stúrovói Speciális iskolából, az Esztergomi Montágh iskolából és a Figyelj Rám Egyesület Dunabogdányi csoportjából érkeztek. Igyekeztünk a programokat úgy összeállítani, hogy sok fényképezés szempontjából érdekes helyet láthassanak. Természetesen Esztergom látnivalóival kezdtük a kirándulásokat, de voltunk Vise-grádon és Dunabogdányban is. Ott sárkányhajózni tanultunk. Vise-grádon a lovagi tornák eszközeit próbálhattuk ki. Igen sok érdekes fotó készült. Az elkészült fotókat zsűrizték, és majd kiállításra kerülnek először Poznańban.

Szeptember 13. II. Nemzetiségi Nap Esztergom. Esztergomban négy nemzetiségi önkormányzat működik, köztük a lengyel is. A kulturális programra meghívtuk Zakopané-

ból a Zornica népi együttest, akik saját zenekarral érkeztek. Sátrunk előtt sokan kóstolgatták a híres zakopanei sajtot áfonya lekvárral, és a bocis karamella is kelendő volt a gyerekeknél. A rendezvényt meglátogatta Malgorzata Radwan-Vass a lengyel Konzulátus első titkára és helyettese is.

Október 7.-én megemlékeztünk a Párkányi csata 334. évfordulójáról, melyet Jan Sobieski lengyel király vezetett, és az esztergomi királyi várat is visszafoglaltuk a törököktől. A megemlékezés Párkányban kezdődött a Sobieski szobornál. Emlékbeszédet mondott Eugen Szabó párkányi polgármester. Vendégeink voltak a Krakkóból érkező és korhű ruhában felvonuló Hagyományápoló Egyesület, a Bécsben élő lengyelek Baráti Egyesülete, fiatal diákok, és a bécsi lengyel újság a Polonica főszerkesztője. A szobornál elhelyezett koszorúk után átvonultunk Esztergomba a Sobieski obeliszkhez, ahol folytattuk a megemlékezést. Az Esztergomi Önkormányzatot Bánhidny László alpolgármester, a Magyar-Lengyel Baráti Társaság, az Esztergomi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, a szlovákiai LIMES-ANAVUM Regionális Honismereti Társulás és az Esztergomi Múzeumok képviselője is koszorúztak.

*Horváth Mihályné
az ELNÖ alelnöke*

Rok pełen ciekawych wydarzeń ma za sobą Samorząd Polski w Ostrzyhomiu. Do najważniejszych należały współorganizowanie i przeprowadzenie zakończonego wystawą obozu fotograficznego dla lekko upośledzonej młodzieży z Polski, Słowacji i Węgier, udział w Dniu Narodowości, na które zaprosili na Węgry zespół Zornica z Zakopanego oraz wizyta ambasadora RP na Węgrzech prof. Jerzego Snopka z małżonką.

Dziwny jest ten świat, magyarul a budapesti Arénában

A budapesti Aréna sportstadionban egy monstre koncerttel ünnepelte december 28-án 55 éves fennállásának jubileumát hazánk legrégebbi rockzenekara, az Omega együttes.

A hazai és nemzetközi rock-történetben is jeles évforduló alkalmából az együttes „Vadkelet” címmel egy új lemezt is megjelentetett.

Az együttesnek jelentős rajongótábora van Lengyelországban is, ami nem csoda, hisz a hetvenes és hetvenes évek „szűk levegőjű” szocializmusában az Omega együttes zenéje Kelet-Európa-szerte a szabadságvágy jellegzetes kifejeződését jelentette.

Néhány Omega dalt, de közülük is leginkább a Gyöngyhajú lányt, több lengyel együttes ma is rendszeresen szerepelteti koncertjeinek repertoárjában.

Kevesen tudják, hogy az Omega együttes és annak frontembere, Kóbor János, szabadságvágyat és a keresztény értékeket kifejező művészi tevékenységéért, itthoni elismerései mellett, 2013-ban Moszkvában megkapta az Oroszországi Ortodox Egyház Nagykereszt Érdemrend kitüntetését is, míg az együttes tagjai ugyanakkor a Mihail Alekszandrovics Romanov Nagyherceg-emlékéremben részesültek.

A budapesti Arénában tartott év végi koncert azon túl, hogy az együttes több, mint fél évszázados történetét kívánta összegezni, az egykori létező szocializmus (vad)keleti világára is emlékezni és emlékeztetni szeretett volna.

A teltházas előadás repertoárjában ezért szerepelt az e térségben előadott egykori népszerű Omega számok, illetve néhány újabb Omega felvétel mellett a volt poszt-szocialista országok egykori rock legendáinak egy-egy szerzeménye is.

Amint erről Benkő László, az együttes billentyűse egy korábbi interjújában elmondta, az egykori és mostani kelet-közép-európai összetartozás és sorsközösség jegyében, a jubileumi koncerthez olyan személyiségek közreműködését kérték, akikkel az elmúlt fél évszázad külföldi szereplései, fellépései során az Omega együttes egy színpadon szerepelt.

A közép-európai szolidaritás kifejezésének gesztusaként az egykori (de ma már nem létező) Csehszlovákiát a cseh Olympic zenekar frontembere, az énekes-gitáros Petr Janda képviselte a Jasná zpráva című rock számmal, akit egy szlovák énekes trió kísért.

A volt, s ma már ugyancsak múlt időként említhető NDK-t, a Puhdys

zenekar képviselte, Dieter Birr: Der Grosse Magnet című dalával.

A volt keleti blokk-beli pályatársak közül Lengyelországot pedig Czesław Niemen: 1973-ban íródott, Dziwny jest ten świat című kultikus dalának „Omégás” újrafeldolgozása képviselte.

A számban, egy fel- és levezető orgonaszóval a legendás SBB (Silesian Blues Band) együttes mindenese, a XXIII. Lengyel Keresztén Kultúra Napjai alkalmából novemberben, a budapesti Szent István Bazilikában is koncertező József Skrzek közreműködött. Czesław Niemen, a hetvenes években több közös koncertet is adott az SBB-vel és Jozef Skrzekkel.

A mostani feldolgozással, melynek első bemutatója az idén áprilisban a Piotrków Trybunalskiban megrendezett Magyar-Lengyel Barátság Nap alkalmából tartott Omega koncert volt, az együttes bevallottan Czesław Niemen emléke előtt is tisztelegni akart, akivel szintén volt közös fellépésük Kóboréknak a hetvenes években.

Az Omega feldolgozás ugyan, sajátos módon kicsit rockosabb jelleget adott a számnak, mint amilyen az eredeti, niemeni verzió volt, ám a dal eléneklése így is a december végi Omega est egyik kiemelkedő pillanata volt.

Kóbor János (Mecky) és a vokalista Csordás Levente ugyanis lengyel nyelven énekelve, megdöbbenően jól átérzve és interpretálva adta vissza a szám eredeti témáját és tartalmát.

Valószínűleg sokan voltak, akik „lúdbőrös háttal”, de Niemen égi mosolyát magukon érezve hallgatták végig e csodálatos dal nagyhatású budapesti előadását.

KRÓNKA

Amilyen híres volt a hetvenes, nyolcvanas évek magyar rockzenéje Európa-szerte, ugyanígy világhírű volt ebben az időben a lengyel jazz zene is, melynek legendás fesztiváljai Magyarországról is fiatalok tömegeit vonzották Varsóba, Krakóbba, Gdanskba és más lengyel nagyvárosokba.

Eme, többnyire autóstoppal kiruccanások során nagyokat lehetett kortyolni a lengyel szabadság világából is, rácsodálkozva a lengyel fiatalok és a lengyel társadalom kommunista ideológiát bátran elutasító sajátos világára.

Ezzel együtt a lengyel jazz, az SBB és Niemen világa nem tudott igazán meghonosodni Magyarországon. Megkésve ugyan, de talán ezt pótolta most az Omega együttes azzal, hogy a néhai Czesław Niemen dalát beemelte nemcsak a mostani jubileumi koncertje repertoárba, de a számot az Omega legújabb „Vadkelet” című CD-jén is szerepeltetve, elérhetővé tette a rajongók széles táborára részére is. Aki eddig nem hallotta, ne mulassza el a Dziwny jest ten świat szám magyaros változatát meghallgatni. Garantáltan felemelő élményben lesz része.

Köszönet az Omega együttesnek azért a nagyszerű gesztusáért, hogy a magyar-lengyel barátság kötelekét egy újabb, nem is akármilyen erejű zeneszámmal fűzte még szorosabbra.

MI

Europa Środkowa rajem dla startupów?

Jaką ofertę ma Polska dla młodych innowacyjnych przedsiębiorców? Jak pozycjonują się Polska, Węgry i region w globalnej konkurencji startupów? Co trzeba poprawić, by potencjał Europy Środkowej wykorzystać w pełni? Te tematy stały w centrum seminarium zorganizowanego 5 grudnia z inicjatywy Instytutu Polskiego oraz biura Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.

W słowach powitalnych Jarosław Bajaczyk, dyrektor Instytutu, zauważył, że spotkanie odbywa się w dniu 150 urodzin Marszałka Piłsudskiego. – Interesujące, jak bardzo temat innowacji i działalności polityczna Ojca Niepodległości ściśle się łączą. Czyż Polska w 1918 roku nie była na etapie startupu? Piłsudski postępował wtedy tak, jak dzisiejsi młodzi przedsiębiorcy: pracował nad długookresową strategią, przekonywał do swojego pomysłu współpracowników i decydentów, zabiegał o finanse, stawiał czoła graczom dominującym na rynku, nie zważał na niesprzyjające okoliczności, miał odwagę myśleć inaczej. W ten sposób zrealizował swój najważniejszy cel.

Na seminarium złożyły się trzy bloki. W pierwszym przedstawiono rozwój rynku startupów w Polsce na podstawie danych Polskiego Funduszu Rozwoju. Praktyczne świadectwo, jakie szanse oferuje rynek dał prezes węgierskiego startupu BEONTRIPS, który sprzedaje szyte na miarę usługi turystyczne poprzez spółkę w Polsce. Michał Górzyński zaś nakreślił priorytety Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii z siedzibą w Budapeszcie, zachęcając do korzystania z rozbudowanych programów wsparcia. Na zakończenie Veronika Pistur, szefowa fundacji Bridge Budapest poprowadziła panel zatytułowany „Raj dla startupów? Polska, Węgry i Europa Środkowa w globalnym wyścigu”.

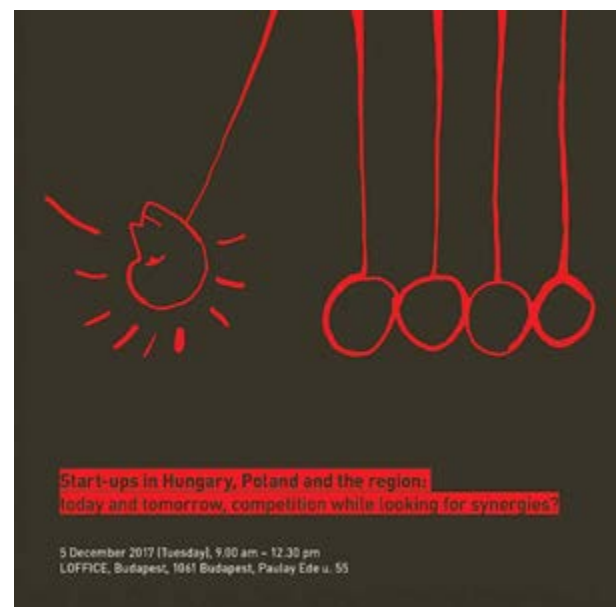
Zgodzono się, że nie powstała do tej pory wspólna tożsamość środkowoeuropejska. Brakuje platformy wymiany doświadczeń oraz wspierania inicjatyw biznesowych nakierowanych na rynki sąsiadów. Pokutuje wieloletnia tradycja robienia biznesu niemal wyłącznie z Zachodem.

– Nie wierzymy we własne umiejętności, nie zdajemy sobie sprawy, jak mocno ludzie z naszego regionu reprezentowani są w światowym biznesie, że Polacy są w zarządach aż 7% spółek notowanych na NASDAQ. Trzeba o tym mówić, bo pewność siebie jest ważnym elementem sukcesu – mówili.

– Musimy pamiętać o wspólnych wartościach i celach. Warto ograniczyć konkurencję regionalną w drobnych sprawach po to, aby lepiej pozycjonować się wobec naprawdę dużych graczy jak Chiny czy Dolina Krzemowa.

Finalną konkluzją był apel do administracji rządowych o większe zaufanie do przedsiębiorców i ograniczanie barier w prowadzeniu biznesu, oczywiście przy zachowaniu przejrzystych reguł kontroli.

(re.) źródło: Instytut Polski

Prawdziwa wolność

– wywiad z Jego Ekscelencją ks. abpem Andrzejem Dzięgą, Metropolitą szczecińsko-kamieńskim

W swoim wystąpieniu podczas uroczystej Mszy świętej, której przewodniczył Jego Ekscelencja 12 listopada w kościele polskim w Budapeszcie, wspomniał Ksiądz Arcybiskup o wielu pokoleniach, które odważnie przeciwstawiały się w walce okupantowi o wyzwolenie z niewoli. Walki te niejednokrotnie przynosiły klęskę, a jednak trzymały ludzi w nadziei na zwycięstwo i dodawały im odwagi. Czym charakteryzowały się te pokolenia, że cechowała je tak wielka determinacja?

Przede wszystkim chciałbym rozpocząć od gorącego podziękowania dla fantastycznej wspólnoty Polaków w Budapeszcie, także dla Księdza proboszcza Krzysztofa oraz dla całego Środowiska Domu Polskiego, za możliwość wspólnej modlitwy właśnie na rozpoczęcie setnej Rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Pozdrawiam też gorąco naszych węgierskich przyjaciół – ludzi wielkiego serca i ewangelicznej formacji.

Dziękuję także, że mogłem w imieniu archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej, za wieloletnią piękną postawę ewangelicznej przyjaźni między Węgrami i Polakami, uhonorować Panią

Marki Judit Wielkim Orderem Świętego Ottona.

Z radością udałem się na to spotkanie z dwoma jeszcze kapłanami ze Szczecina – z księdzem prof. dr hab. Janem Zimnym, pracującym w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na Wydziale w Stalowej Woli, oraz z Księdzem dr. Tomaszem Mędrkiem, dyrektorem administracyjnym Arcybiskupiego Wyższego Seminarium Duchownego w Szczecinie.

Setna Rocznica odzyskania niepodległości to rzeczywiście okazja do małego rachunku sumienia z naszej miłości do Ojczyzny. A skoro miłość jest od Boga, bo Bóg jest miłością, to wszystko, co czynimy z miłości – czynimy po Bożemu. Dlatego i sprawy miłości do Narodu i do Ojczyzny rozważamy wobec Boga.

Myślę, że właśnie świadomość tego, że Bóg patrzy na naszą miłość do Polski, jako naszej Ojczyzny, sprawiała, iż kolejne pokolenia w dziejach Polski czuły się zaproszone, a nawet powołane przez samego Boga do służby sprawom Polski. Jan Paweł II przypominał nam to już w pierwszej homilii na polskiej ziemi, mówiąc, że nie sposób do końca zrozumieć dziejów naszej Ojczyzny bez Chrystusa.

Pokolenia mądre budowały po Bożemu silną Polskę, pokolenia mniej rozumne skutkowały z kolei problemami i cierpieniami całego narodu. Wielokrotnie, szczególnie w czasie wojen i rozbiorów, służbę Ojczyźnie traktowano, jako walkę żołnierską lub powstańczą. To byli prawdziwi bohaterowie. Jednak po powstaniu styczniowym pojawili się nowi bohaterowie,

ci od pracy formacyjnej, zarówno w porządku duchowym jak i społeczno-kulturowym. Z tej miłości wielu pokoleń naszych dziejów oraz z ewangelicznej nadziei i pracy pokoleń na przełomie wieku dziewiętnastego i dwudziestego narodziła się sto lat temu Polska niepodległa.

Gotowość do służby, poświęcenia – to postawy istotne w relacjach do drugiego człowieka, ale nie tylko względem drugiego człowieka. Co to znaczy być gotowym do poświęceń w każdej chwili, aby stanąć w obronie Ojczyzny?

Funkcjonowało (zresztą – powinno ciągle funkcjonować) w polskim języku takie powiedzenie: „Złożyć coś na ołtarzu Ojczyzny”. To oznaczało, że żyło się i umierało najpierw dla Boga (także w sprawach Bożych, np. męczeństwo), potem dla Ojczyzny, potem dopiero dla rodziny, a wreszcie dla siebie. Tak oddawano w ofierze życie, majątki, zdrowie. To była służba miłości ewangelicznej.

Także Prymas Stefan Wyszyński wielokrotnie powtarzał: Po Bogu najbardziej umiłowalem Polskę. Jan Paweł II również dawał świadectwo takiej miłości: To moja Matka, ta Ojczyzna. To są moi bracia i siostry.

Przeciwieństwem była postawa troski przede wszystkim o siebie, o swoją rodzinę, czyli tzw. prywatę.

Postawa patriotyzmu, czyli postawa miłości Ojczyzny, może prowadzić do wielkich, heroicznych czynów, jak wspomniane ofiary z życia, ale także winna prowadzić do codziennych, małych czynów miłości. Dla przykładu, aby o swojej Ojczyźnie mówić tylko

INTERJÚ

dobrze, tak jak o Matce.

Aby o swoim Narodzie mówić, jak o swojej rodzinie. Aby na swoje państwo patrzeć jak na dom rodzinny. W dzisiejszym świecie nie wydaje się to być już takie oczywiste, ale przecież nic się w tej kwestii nie zmieniło. Miłość nigdy nie wygasa.

Inny przykład, to zaangażowanie w wychowanie młodego pokolenia, aby umiało kochać i służyć Bogu, Ojczyźnie i drugiemu człowiekowi. Jeszcze z innej strony – to codzienna troska o zachowanie kultury polskiej, jej dziedzictwa, czyli to, co Państwo w Budapeszcie robicie na co dzień.

Jak wiemy 11 listopada rozpoczęliśmy obchody świętowania 100 rocznicy Niepodległości Polski. Księżę Arcybiskupie, dlaczego tak ważna jest dla nas ta rocznica dzisiaj?

Każda tzw. okrągła rocznica to okazja do wspomnień, do studiowania, do promocji świętowanego tematu, by inni też go poznawali, a także do wyrażenia wdzięczności ludziom oraz samemu Bogu za coś, co dobrego wydarzyło się w naszej historii. To dotyczy naszych małych osobistych rocznic, np. osiemnaste urodziny, czy rodzinny Jubileusz 25-lecia małżeństwa rodziców (tym bardziej 50-lecia).

To dotyczy jeszcze bardziej rocznic narodowych, bo naród jest jak duchowa rodzina. Naród rozpoznaje się jako wspólnota losów, myślenia, działania, także wspólnota wobec Boga. Każdy naród chce być niezależny od innych, chce być wolny. Dlatego niepodległość państwa jest znakiem skutecznej wolności wspólnoty narodu.

Ta niepodległość nie powinna być jednak wiązana z przemocą wobec innych narodów. Stąd tak ważne jest np. negocjowanie granic i potwierdzanie ich traktatem

pokojowym. Narody mądre i odważne, precyzyjnie określając swoje granice, chcą je jednak otwierać, aby wspólny dom stawał się przestrzenią dla sąsiednich narodów. Nie oznacza to zacierania granic, ale rozumne otwieranie siebie na innych, którzy chcą naszą wolność uszanować i razem z nami ją przeżywać.

Dla nas, którzy po 123 latach odzyskaliśmy niepodległość w roku 1918-tym, a potem w 1939 roku znowu ją utraciliśmy, faktycznie aż do roku 1989, kwestia wolności i niepodległości jest niezmiernie istotna. Dlatego świętujemy.

Jak wiemy wiara w Boga, w Bożą pomoc i Opatrzność, wiara w sprawiedliwość, to bardzo ważne wartości dla człowieka. Czym one są dzisiaj dla współczesnego pokolenia?

Powinny pozostać fundamentem naszej mądrej wolności.

To przecież Bóg wyposażył człowieka w dar rozumnej wolności i w wolność rozumowania. Jan Paweł II wołał na początku pontyfikatu: Nie lękajcie się! Otwórzcie drzwi Chrystusowi! Papież Benedykt XVI mówił do młodzieży w Polsce, by się nie lękała przyjąć Chrystusa, bo Chrystus przychodząc do człowieka, niczego człowiekowi nie odbiera, ani w niczym go nie ogranicza, zaś dodaje mu jeszcze Siebie samego, ze swoją Boską mocą i miłością.

Prawdziwa wolność jest bowiem tylko w Bogu. Inaczej wolność szybko się wynaturza i staje się dowolnością, swawolą, chaosem a nawet zniewoleniem. Wiele jest bezbożnych sił i instytucji w dzisiejszym świecie, które chcą uczynić z ludzi (także z całych narodów) swoich niewolników, najpierw muszą odebrać im Boga prawdziwego. Warto dlatego

bardzo dbać, by młode pokolenie знаło Boga, by nie lękało się kochać i żyć po Bożemu, a jednocześnie by Chrystusa odważnie czyniło Panem swojego życia.

Weszliśmy w obchody przygotowań 100-lecia odzyskania Niepodległości Polski. Jakie zadania ma współczesny Polak w związku z przechowaniem tak cennego daru jakim wolność i niepodległość?

Należy znać historię Polski. Mamy piękną historię.

Należy pokochać na nowo Naród i Ojczyznę i z radością przyznawać się do Polski jako swojej Rodziny.

Należy Bogu dziękować za Polskę a jednocześnie brać codzienną odpowiedzialność za dalsze losy Ojczyzny. Nasze tzw. podziały wynikają bowiem nie z tyle różnic poglądów politycznych, ile z różnic w Bożym podejściu do polskich spraw.

Warto przy okazji tej Rocznic na nowo zrozumieć, dlaczego nasi ojcowie zastosowali do naszego Państwa określenie Rzeczpospolita, a nie Republika (pomimo, że w różnych tłumaczeniach pojawia się takie określenie). Rzeczpospolita, to wspólny dom, dom dla każdego, dom, za który też każdy współodpowiada.

Dlatego na polskiej ziemi i w ramach naszej kultury pojawiały się unie kilku narodów, także unie religijne, w Polsce pojawiała się pionierska myśl o prawach narodów (myśl Pawła Włodkowica, potwierdzona na soborze w Konstancji), dlatego w Polsce zawsze znajdowali dom różni wygnańcy, jeżeli tylko nie chcieli nam tego domu zabierać, a współtworzyć go z nami.

W rzeczywistości powinniśmy tę myśl dziejów ukazywać dzisiejszym narodom i politykom, bo jest

to wielka i mądra myśl chrześcijańska w polityce, myśl troski o wspólne, także międzynarodowe dobro.

Były, oczywiście i grzechy i błędy, ale społeczną akceptację w Polsce znajdowały jednak tylko idee etyczne i ewangeliczne.

Obchodzona 100. Rocznicą odzyskanej niepodległości to dobra okazja aby to wszystko na nowo ogarnąć, podziękować za to Bogu i przedstawić jako naszą ofertę wobec dzisiejszego świata.

Wielu z nas ma poczucie wdzięczności wobec naszych praojców za ten wielki dar wolności. Księżę Arcybiskupie, a co my możemy zrobić jako pokolenie XXI wieku dla przyszłych pokoleń?

Myślę, że nie należy się chować przed trudnościami dzisiejszego świata.

Świat dzisiejszy, rozumiany jako zasoby ludzkich serc, nie jest ani gorszy ani lepszy od świata pokoleń minionych oraz pokoleń, które dopiero przyjdą po nas. A jednocześnie świat dzisiejszy jest strasznie zagrożony samozniszczeniem ze strony niektórych politycznych sił.

Najświętsza Maryja Panna, nasza Królowa, nieustannie nam przypomina o Bożej drodze, o Bożej woli. Obyśmy więc, patrząc na świat, nie utracili Bożej myśli, bo to Bóg ma prawa autorskie do świata i do nas samych. A prawa autorskie trzeba szanować.

Dziękujemy Bogu za wiarę ojców, za piękne przykłady ich miłości do Boga i do Ojczyzny. Dzięki temu przecież istniejemy. I módlmy się za nasze pokolenie, o Ducha Bożego dla nas. I pracujmy. A Bóg nas poprowadzi w kolejne pokolenia.

*Wywiad przeprowadził:
ks.prof.dr hab. Jan Zimny*

Wielki Order świętego Ottona z Bambergu

12 listopada w Kościele Polskim modliliśmy się w intencji naszej Ojczyzny. Uroczystej Mszy świętej przewodniczył Ksiądz Arcybiskup Andrzej Dzięga ze Szczecina. Gościnnie modlili się z nami: ks. prof. Jan Zimny z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, ks. Tomasz Mędek – dyr. Archidiecezjalnego Seminarium w Szczecinie, ojciec Tomasz Marciszewicz SVD i ojciec Andrzej Kostecki OP.

Oprawę muzyczną Mszy zapewniła słowacka kapela Kapuszany z Presowic.

Ksiądz Arcybiskup w homilii wspominał o wielu pokoleniach Polaków, którzy przyczynili się do odzyskania przez Polskę niepodległości. Wiele porywów do walki, powstania i udział w walkach za granicą coraz bardziej podgrzewały nadzieję, że nasza Ojczyzna będzie kiedyś niepodległa. W tych walkach o wolność, nie tylko przed 1918 rokiem, wielokrotnie wspierali nas także Węgrzy. Teraz znowu nadarzyła się okazja by podziękować naszym Bratanom za wzajemne wspieranie się w historii.

W tym dniu ks. Arcybiskup także odwiedził i modlił się na parceli 301, gdzie spoczywają ofiary powstania 1956 roku.

Podczas wspólnego świętowania rocznicy Niepodległości ks. Arcybiskup Andrzej Dzięga odznaczył „Wielkim Orderem świętego Ottona z Bambergu” Węgierkę Judit Marki, w laudacji podkreślając jej wieloletnie zasługi w krzewieniu przyjaźni między oba narodami – szczególnie w tym duchowym znaczeniu, a także pomiędzy kościołami.

Judit Marki od 2002 roku zaangażowana była w organizowaniu pielgrzymek węgierskich na górę Święty Krzyż w polskich Górach Świętokrzyskich. Brała udział w konferencjach, spotkaniach na szczeblu państwowo-kościelnym, wymianie kulturalnej pomiędzy miastem Csengele i Nową Słupią, kontaktach między Wyższą Szkołą w Vác a oddziałem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Żelazowej Woli. W obu krajach znana jest z niezliczonej liczby akcji pomocy między kościołami, w których uczestniczyli również ks. Arcybiskup i ks. prof. Jan Zimny.

Śmiało można powiedzieć, że Judit Marki jest symbolem przyjaźni i jedności obu naszych narodów, warto również dodać, że swoją pracę wykonuje społecznie, pro publico bono.

*Monika Molnárné Sagun
zdj. Małgorzata Soboltyńska*

PIBM żegna 2017 rok wystawą o świętym Władysławie

14 grudnia w Polskim Instytucie Badawczym i Muzeum w Budapeszcie odbył się wernisaż ostatniej wystawy czasowej minionego roku – „Św. Władysław – historie, miejsca, legendy” / „Szent László – történetek, helyszínek, legendák”

Prezentowany materiał stanowią zdjęcia wykonane we wszystkich miejscowości niecki karpackiej, które w swojej nazwie nawiązują do osoby patrona Polonii węgierskiej. Uzupełniają je legendy związane ze świętym przedstawione na 19 planszach.

Otwarcie wystawy było równocześnie podsumowaniem obchodów roku świętego Władysława, który obchodziliśmy w 2017.

Fotografie wykonane przez zespół pracowników muzeum w czasie podróży wakacyjnych, pokazują jak obecnie wyglądają miejscowości związane nazwą ze świętym Władysławem. Na przedstawionych pracach widać wyraźnie, że postać świętego Władysława, często w postaci hermy, występuje wszędzie – nawet w miejscach, które widocznie lata świetności mają już dawno za sobą.

Warto zauważyć też, jak wiele wiosek i miasteczek na terenie niecki karpackiej, bo aż 18, przyjęło nazwy związane ze świętym i jak praktycznie zupełnie nie ma ich na terenie Polski.

Wystawa, która poprzez miejsca związane i życiem świętego Władysława i takie, które przyjęły go za swojego patrona w nietypowy sposób przybliży losy tego polsko-węgierskiego świętego. Pokazuje nie tylko w skrócie życie patrona Polonii węgierskiej, ale także przedstawia wiele legend związanych tą z postacią, często historii nieznanymi polskim odbiorcom.

Anna Szczęsnowicz
Polski Instytut Badawczy i Muzeum

2017 – rokiem św. Władysława

7 stycznia w Egerze w Kościele franciszkanów – Minorytów odbyło się zakończenie obchodów Roku św. Władysława.

Z tej okazji proboszczowi tamtejszej parafii o. Pawłowi Cebuli OFM Conv, prezes Stowarzyszenia Tradycji Bathory–Bem Márton Okos przekazał flagę Roku świętego Władysława.

W uroczystości uczestniczyła wiceburmistrz miasta Ildikó Martonné Adler, miejscowa Polonia oraz przedstawiciele Fundacji Królowej św. Jadwigi.

2018. január 7-én a Báthory–Bem Hagymányörző Egyesület képviselőjében Okos Márton elnök a Szent László-év lezárásaként emlékezésről adott át Paweł Cebula atyának az egri Minorita templom részére.

Az eseményen az egri lengyel közösség tagjain kívül részt vettek Martonné Adler Ildikó alpolgármester asszony és a Queen Jadwiga Alptvány lengyel–magyar képviselői.

Rittenbacher Ödön,
Egri Polonia Klub
zdz. Kowalskiné Budai Adrienn

Az ismerten ismeretlen Bezprym herceg

I. (Vitéz) Boleszláv király elsőszülöttje, Bezprym egyetlen középkori lengyel forrásban – így a nagy hármasnál, Gallus Anonymusnál, Wincenty Kadlubeknél és Jan Długosznál – sem szerepel, egy német krónikában, illetve évkönyvben figyeltek fel rá a 18. század végén.

Eleinte Boleszláv legkisebb fiával, a hozzá hasonlóan sokáig teljesen ismeretlen Ottóval vonták össze személyét, ezzel megteremtve „Otton Bezprym” figuráját (Boleszlávnak tehát századokon át csupán egyetlen fiúgyermeket tulajdonítottak, a későbbi II. Mieszkót), ám idővel arra jutottak, hogy Bezprym valójában a legidősebb lehetett.

Mindössze három konkrét forrásadatunk van személyével kapcsolatban: tudjuk, hogy megszületett, hogy száműzték Lengyelországból, és hogy végül mégis trónra lépett, ám nem sokra rá életét vesztette. Minden további részletet történeteszek következtettek ki: a legújabb hipotézist a gdański Błażej Śliwiński professzor állította fel 2014-ben megjelent monográfiájában. Bezprym legkésőbb 986-987 fordulóján született, de lehet, hogy még 985-ben. Alig pár hónapja volt fejedelem, mikor 1032 tavaszán meggyilkolták. A lengyel történeti „szereposztásban” a megtestesült gonosz karakterét kapta, akit kvázi

egy személyben felelőssé lehetett tenni a Piastok frissen alakult királyságának széthullásáért.

A herceg életének kutatásakor könnyen magyar vonatkozásokra bukkanhatunk, ugyanis Merseburgi Thietmar krónikája szerint édesanyja magyar volt.

Boleszláv második feleségének (leghosszabban 984 és 989 között lehettek házások, mivel az uralkodó végül – csakúgy, mint korábban az első hitvesét – száműzte), származásáról ezt követően csupán jóval későbbi források adnak hírt. Ezek apjáról magyar fejedelemtént írnak, adott esetben egyenesen Gézával azonosítva a titokzatos figurát – ezt azonban nyugodtan kizárhatjuk, hiszen Thietmar név szerint ismerte Gézát, így aligha felejtette volna el ezt a tényt megemlíteni. Olyan hangok is akadnak, mely szerint a nő (sokan ma is a Judit nevet tulajdonítják neki, minden bizonnyal tévesen) Koppány családjából jött. A kutatás jelenlegi helyzete szerint azonban Bezprym édesanyja legnagyobb valószínűséggel az Erdélyt uraló családból származott, és Sarolt (Géza felesége, Szent István király édesanyja) testvére volt. Mivel Bezprym anyját Boleszláv tehát száműzte, több kutató arra jutott, hogy a herceg is vele tartott, és a magyar udvarban nevelkedett. Ez az elmélet azonban már alap-

jaiban sántít, hiszen az elsőszülött fiúgyermek óriási érték volt: mégis miért hagyta volna a lengyel király, hogy egy idegen uralkodó udvarában töltsse gyermekkorát?

A Bezprymmel kapcsolatos másik magyar aspektus az a sűrűn felbukkanó elmélet, mely szerint Szent István korában ispánnak nevezték ki, vármegyéjének addig névtelen székhelye, a mai Veszprém pedig róla, mint első uráról kapta nevét. Ez azonban igencsak valószínűtlen, különösen annak a fényében, hogy ha a herceg el is töltött bizonyos időt a Magyar Királyságban élő rokonainál, az nem lehetett elegendő ahhoz, hogy ispáni uralmat építsen ki, és gyakorolja is azt. Ráadásul a Bezpren, Bezprem név a forrásokban csak később jelenik meg a településsel kapcsolatban, első, 1009-ből származó említésekor Veszpremként szerepel. Végezetül pedig hangsúlyoznunk kell azt is, hogy Veszprém, „a királynék városa”, Sarolt székhelye volt, így alighanem ő is nevezte el. Bezprym nevét tehát nem érdemes Veszprém alakban használnunk, és nem sokra jutunk azzal sem, hogyha az életrajzában tátongó lyukakat erőltetett módon magyar vonatkozásokkal szeretnénk befoltozni.

Nehezen megfogható alakjában származása a kevés biztos pont egyike, amely őt már önmagában érdekessé teszi, édesanyját pedig a magyar-lengyel dinasztikus kapcsolatok egyik legizgalmasabb figurájává avatja.

*Balázs István Miklós
Lengyel Kutatóintézet és Múzeum*

Fénykép: Jan Matejko: Koronacja Bolesława Chrobrego

Felhasznált irodalom

- Györffy György: István király és műve. Balassi Kiadó, Budapest, 2013.

- Błażej Śliwiński: Bezprym. Pierworodny syn pierwszego króla Polski. Avalon, Kraków, 2014.

O pisaniu felietonów

Tak się fantastycznie w moim życiu ułożyło, że kobieta mojego życia jest pół Polką pół Węgierką. I dzięki temu, ostatecznie mam możliwość życia w kraju nad Dunajem. Po pewnym czasie okazało się, że dostałem szansę niezwykle ciekawej pracy i prawdopodobnie dzięki temu od pewnego już czasu mam możliwość dzielenia się z Państwem moimi przemyśleniami w comiesięcznych felietonach na łamach Polonii Węgierskiej.

Kilkanaście lat dziennikarskiej pracy w Polsce wskazało mi podstawy pisania felietonów. Oczywiście nie uważam się za specjalistę w tej dziedzinie, daleko mi do najlepszych, lecz chciałbym się tym razem podzielić z państwem refleksjami jak ja je piszę.

Pisanie felietonów do tak ważnej, dla nas, Polonii węgierskiej gazety to bardzo trudne zadanie.

No bo tak, każdego miesiąca trzeba znaleźć odpowiedni temat, taki który będzie ciekawy, może przewrotny. Temat, który przede wszystkim zainteresuje Szanownych Czytelników. Co prawda stara dziennikarska szkoła mówi, że tematy leżą na ulicy i wystarczy się po nie schylić, ale nie zawsze udaje się po nie sięgać. Trzeba mieć oczy i uszy dookoła głowy. Słuchać i patrzeć, co się wokół ciebie dzieje. Wyłapywać nawet najdrobniejsze informacje, słuchać delikatnych szczegółów, interpretować najciekawsze fakty.

Moje felietony to również bardzo często cytaty. Być może także Państwu zdarzyło się przeczytać urywki naszych rozmów czy fragmenty Waszych wypowiedzi, myśli, pomysłów. A przecież wielu z Państwa zna mnie osobiście, nieraz rozmawiamy, dyskutujemy być może czasem lekko

pokłócimy się na bardzo ważne tematy. Tak na pewno czują się członkowie mojej rodziny, przyjaciele i znajomi, a na pewno najczęściej moi współpracownicy. Tak, to dzięki nim wielokrotnie znajduję tematy do tych felietonów.

Niezwykle ważne jest to, by temat takiego artykułu zainteresował Was, Polaków mieszkających na Węgrzech. A to moim zdaniem trudniejsze niż pisanie dla Polaków zamieszkujących Polskę. Bez wątpienia jesteście o wiele bardziej wymagającą publicznością. Bo po pierwsze interesuje was nieraz, co innego, a po drugie wasze, a od 4 lat także i moje życie toczy się tu, nad Dunajem.

Kolejnym ważnym elementem jest forma. Ta przecież jest zupełnie inna, gdy przychodzi mi pisać o sprawach ważnych, wzniosłych czasem niestety smutnych. A zupełnie inaczej się pisze o czymś wesołym lekkim, błahym.

Ważnym elementem tej to właśnie formy jest język. Mam wrażenie, że to język jest najważniejszym elementem felietonu. To dzięki słowom felieton nabiera ostatecznego kształtu. Odpowiedni dobór słów sprawia, że Państwo oceniacie go lepiej, nawet jeśli temat nie jest specjalnie ważny. Mam wrażenie, że mistrzowie felietonu, nie zawsze byliby dobrymi dziennikarzami informacyjnymi. Na pewno jednak są mistrzami słowa, magikami dobierania odpowiednich wyrażań, użytkownikami najlepszych słowników, z których tkają teksty opisujące własne myśli wrażenia i doświadczenia.

Tak, teraz wiem, jakie to trudne jest pisać felietony.

Czasem przychodzi taki dzień, taki termin gdy redaktor naczelny czy redaktor naczelna wielokrotnie nawołuje do oddania tekstu,

a w głowie nie urodziło się jeszcze nic szczególnego. Kiedy jeszcze nie udało się nic przelać na papier, kiedy klawiatura komputera milczy, a kursor w edytorze tekstów mruga bezwładnie na pustej białej kartce komputerowego ekranu.

Są takie chwile, kiedy trzeba zrobić to szybko, szybko znaleźć temat, szybko wyszukać myśli, które byłyby w stanie zainteresować czytelnika. A potem równie szybko wymyślić formę, jaką te myśli przeleją się na kartki papieru.

Taki dzień na pewno dopada każdego, kto stara się zainteresować swoimi słowami czytelników. Niestety trzeba się ruszyć, przewalczyć swój nieład i napisać coś, co przynajmniej zbliży się do poziomu, który reprezentuje się w normalnych okolicznościach.

Metody są na pewno różne, ktoś siada w ciszy i wsłuchuje się w swoje myśli, by po pewnym czasie w końcu wydusić coś z siebie. Inny włącza spokojną, ulubioną muzykę, a jeszcze inny wychodzi na spacer by po powrocie osiągnąć ten sam efekt, czyli napisać coś dobrego, ciekawego, a co najważniejsze interesującego dla czytelnika.

Jak Państwo pewnie się domyślicie, taki dzień dopadł i mnie. Ale przynajmniej mogłem z Państwem się podzielić swoimi refleksjami, doświadczeniami, na temat tego jak powstają teksty, które mają Państwo okazję czytać, co miesiąc na jednej z ostatnich stron miesięcznika Polonia węgierska.

Mam wielką nadzieję, że pozostaną Państwo ze mną, bo przecież felieton o tym jak pisać felieton może powstać tylko raz...

Piotr Piętka
dyrektor Polskiego Instytutu
Badawczego i Muzeum

2 lutego o godz. 17.00 w buda-
peszteńskim Kościele Polskim
rozpocznie się msza święta,
a o godz. 18.00 liturgia w święto
Ofiarowania Pańskiego (Matki
Boskiej Gromnicznej) z poświęce-
niem gromnic.
Február 2-án 17.00 órákor Gyer-
tyaszentelő Boldogasszony napján
szentmisét tartanak a budapesti
Lengyel Templomban, ahol 18.00-
kor a gyertyaszentelés szertartás
is lesz.

3 lutego w Ogólnokrajowej Szkole
Polskiej w Budapeszcie odbędzie
się bal karnawałowy.
Február 3-án a Lengyel Nemzeti-
ségi Nyelvoktató Iskolában farsangi
bált rendeznek.

10 lutego w bemowskim przed-
szkolu odbędzie się bal karnawa-
łowy (Budapest V dzielnica
ul. Nádor 34).
Február 10-én a bemes óvodában
(Budapest, V. kerület Nádor utca
34.) farsangi bált rendeznek.

10 lutego Stowarzyszenie Katoli-
ków Polskich na Węgrzech
p.w. św. Wojciecha organizuje
w Domu Polskim w Budapeszcie
spotkanie z okazji Światowego
Dnia Chorych.
Február 10-én a Szent Adalbert
Egyesület a Betegek Világnapja
alkalmából talkálkozót szervez
a budapesti Lengyel Házban.

11 lutego o godz. 10.30 w święto
Najświętszej Maryi Panny z Lourdes
i w Światowym Dniu Chorego
w Kościele Polskim w Budapeszcie
rozpocznie się msza święta
z namaszczeniem chorych,
a następnie spotkanie w Domu
Polskim i tam ok. 11.45 Stowarzy-
szenie Katolików Polskich
p.w. św. Wojciecha organizuje
otwarcie wystawy: „Pierwsze miej-
sce chrześcijan – Armenia”.
Február 11-én Lourdes-i Szűz Mária
ünnepnapján a Betegek Világnapja
alkalmából szentmisét tartanak
10.30-kor a budapesti Lengyel
Templomban, ahol kiszolgálják
a betegek kenetét. Ezután találko-
zót szerveznek a Lengyel Házban,
ahol 11.45 körül a Szent Adalbert
Egyesület kiállítás megnyitót
szervez, amelynek címe: „A keresz-
tények első helyszíne – Örményor-
szág.”

13 lutego o godz. 17.00 w buda-
peszteńskim Kościele Polskim
rozpocznie się rozpocznie się
różaniec fatimski.
Február 13-án 17.00-kor a buda-
pesti Lengyel Templomban fatimai
rózsafűzér kezdődik.

14 lutego w Środę Popielcową
o godz. 18.00 w budapeszteńskim
Kościele Polskim rozpocznie się
msza święta z posypaniem głów
popiołem.
Február 14-én Hamvazószerdán
hamvazkodással egybekötött
szentmise lesz 18.00-kor a buda-
pesti Lengyel Templomban.

15 lutego o godz. 17.00 w PSK
im. J. Bema (Budapest V dzielnica
ul. Nádor 34) rozpocznie się
prezentacja książki Vilmosa Gála
pt. „Lengyel fresko”. Organizatorami
spotkania są miejscowy Oddział
POKO (Nádor 34) i PSK im. Bema.
Február 15-én 17.00-kor a Bem
József LKE-ben (Budapest, V.
kerület Nádor u. 34) bemutatják
Gál Vilmos „Lengyel fresko” című
könyvét. A bemutatót a helyi LKK
(Nádor 34) és Bem József Kulturális
Egyesület szervezi.

17 lutego w Ogólnokrajowej Szkole
Polskiej odbędzie się spotkanie
z muzyką Chopina.
Február 17-én Lengyel Nemzetiségi
Nyelvoktató Iskolában meg lehet
ismerni Chopin zenéjét.

18 lutego o godz. 15.00 do swojej
siedzibie SNP IV dzielnicy Buda-
pesztu zaprasza na tradycyjną
polską mszę świętą.
Február 18-án a IV. kerületi LNÖ
székházában a hagyományok
szerint lengyel nyelvű szentmisét
tartanak 15.00-kor

25 lutego o godz. 11.45 POKO
Oddział Óhegy 11 organizuje
w Domu Polskim promocję książki
pt. „Szabad Közép Európa múltja
és jövője. Kereszténység, lengyel –
magyar kapcsolatok, globalizáció”.
Február 25-én 11.45-kor az Óhegy
utca 11. alatt található LKK részleg
a „Szabad Közép Európa múltja és
jövője. Kereszténység, lengyel –
magyar kapcsolatok, globalizáció”
című könyv bemutatóját tartja
meg a Lengyel Házban.

28 lutego PSK im. J. Bema
na Węgrzech (Bp ul. Nádor 34)
organizuje spotkanie z cyklu
„Polska kuchnia od kuchni”.
Február 28-án a Bem József LKE
(Budapest, V. kerület Nádor utca
34.) találkozót szervez „Lengyel
konyha kulisztáitkai” címmel.

(b.)

W ROKU WIELKIEGO JUBILEUSZU
100 ROCZNICY ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI

ZAPRASZAMY

DZIECI I MŁODZIEŻ DO UDZIAŁU W

IX EDYCJI KONKURSU

BYĆ POLAKIEM

„Rok 1918

- spełnione marzenia
pokoleń”

Szczegółowe informacje o konkursie:
www.swiatnatak.pl

Organizatorzy:
Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”
Polska Macierz Szkolna w Wielkiej Brytanii
Fundacja Świat na Tak

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.
Figyelem! A szerkesztőség a programok változásáért nem vállal felelősséget.

polonia węgierska

**Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII**

**Az Országos Lengyel
Nemzetiségi Önkormányzat
lapja a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével**

Odpowiedzialny wydawca / Felelős kiadó:
Országos Kisebbségi Lengyel Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny / Főszerkesztő &
Redaktor graficzny / Grafikai szerkesztő:
Katarzyna Desbordes-Korcsev
k.nick@gmx.net

Tłumaczenie / Fordítás:
Boka Endre

Redakcja / Szerkesztőség:
**1102 Budapest, Állomás u. 10.,
tel.: +36 1 2613479, e-mail: k.nick@gmx.net**

Drukarnia / Nyomda:
Croatia Nonprofit Kft.

Edycja online / Online kiadás:
www.polonia.hu

HU ISSN: 1417-5924

O ile nie zaznaczono inaczej, wykorzystano zdjęcia autorów tekstów.
Jelen számban, amennyiben nem jelöltük másképp,
a szövegek szerzőinek fényképeit használtuk fel.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska ze środków otrzymanych od Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu centralnego Węgier. / Az újság kiadásá Magyarországi központi költségvetésének havi támogatásával készül.

Prenumerata PW i GP A PW és a GP előfizetése

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2018 wynosi dla prenumeratorów:
A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2017. évre:

- indywidualnych (1 egzemplarz) – 4.000 HUF/rok
- zbiorowych (5 egzemplarzy) – 20.000 HUF/rok

Płatność: przelew na konto.

Előfizetés módja: banki átutalás.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is, úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi.

WAŻNE ADRESY

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech

Országos Lengyel Önkormányzat

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 261-17-98

olko@polonia.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy

Lengyel Közművelődési Központ

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 261-17-98

adalbert@dombudapest.com

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 261-27-48

szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 260-80-23

muzeum@polonia.hu

Stołeczny Samorząd Polski

Fővárosi Lengyel Önkormányzat

1054 Budapest, Akadémia u. 1-3.

tel.: +36 1 332-19-79

flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech

Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület

1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.

tel.: +36 1 311-02-16

www.bem.hu

bem@bem.hu

Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha

Dom Polski im. Jana Pawła II

Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete

1103 Budapest, Óhegy u. 11.

tel.: +36 1 262-69-08

www.dombudapest.com

adalbert@dombudapest.com

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova

Polonia Nova Közhasznu Kulturális Egyesület

1061 Budapest, Jókai tér 1/2.

www.polonianova.hu

biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP

A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola

1025 Budapest, Törökvesz út 15.

tel.: +36 1 326-83-06

tel.: +36 70 701-38-47

polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech

Lengyel Perszonális Plébánia

1103 Budapest, Óhegy u. 11.

tel.: +36 1 431-84-13

www.parafiabudapest.republika.pl

plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie

Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.

tel.: +36 1 413-82-00

www.budapest.polemb.net budapest.amb.sekretariat@msz.gov.p

Referat Konsularny Ambasady RP

A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli Osztálya

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.

tel.: +36 1 413-82-08

www.budapest.polemb.net

budapest.amb.wk@msz.gov.p

Instytut Polski w Budapeszcie

Lengyel Intézet

1065 Budapest, Nagymező u. 15.

tel.: +36 1 311-58-56

www.polinst.hu

info@polinst.hu

biblioteka@polinst.hu

Polonijna strona internetowa:

www.polonia.hu

Program radiowy w języku polskim:

Magazyn Polski – emisja w soboty, godz. 13.30

MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony www.mediaklikk.hu

Redakcja Polska MTVA.

1037 Budapest, Kunigunda útja 64.

FONTOS CÍMEK

polonia
węgierska

